

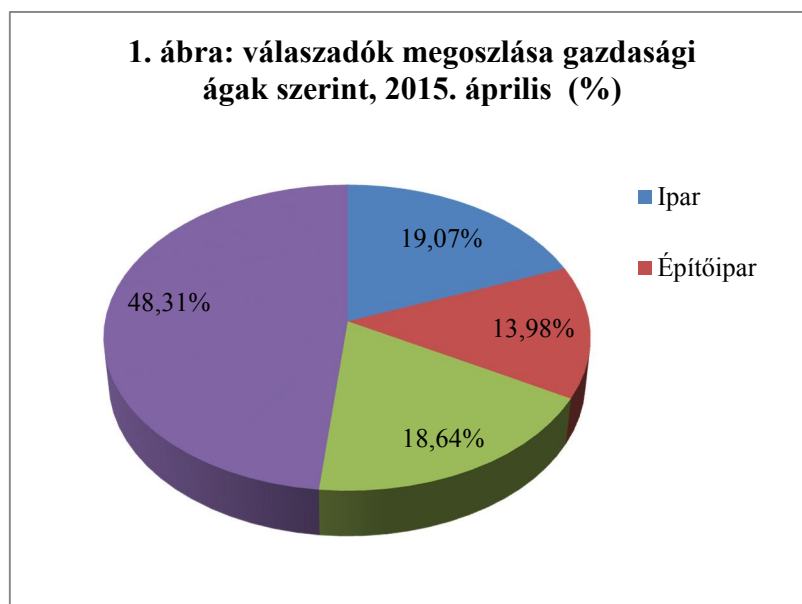
Az MKIK 1998 óta végez hazánkban, európai kamarai metódus alapján, évente kétszer konjunktúra felmérést. Magyarországon ez az egyik legnagyobb ilyen típusú megkérdezés. A baranyai helyzetre vonatkozó eredményt az alábbiakban adjuk közre. (PBKIK)

Javultak Baranya megye vállalkozásainak eredményei és várakozásai az elmúlt hat hónapban

A tavaszi konjunktúra felmérés eredményi újra a válság végét jelzik. A tavaly őszi felmérés romló eredményei után tavasszal újabb látványos, általában pozitív irányú elmozdulásról adhatunk számot. Az egy évvel ezelőtti megfogalmazott kételyek most is érvényesek: „tavaszi konjunktúra” vagy tényleges felemelkedés eredményeivel találkozunk? A válasz az első feltevésre egyértelműen igen, tavasszal mindig hosszabb a látótér. Ismertek a szabályozók, adókulcsok, járulékok méretei és többnyire a megrendelések állománya is. Bizonytalanság elsősorban a termelés és a költségek oldaláról tapasztalható. Az őszi felmérések időszakában legfeljebb 2-3 hónap lehetőségei és feltételei ismertek.

A „tavaszi konjunktúra” mellett a kedvező eredmények a tényleges felemelkedés kiindulópontjai lehetnének. Néhány mutató alacsony szintje, vagy váratlanul romló változása azonban egyértelműen a bizonytalanság erősödését jelzik.

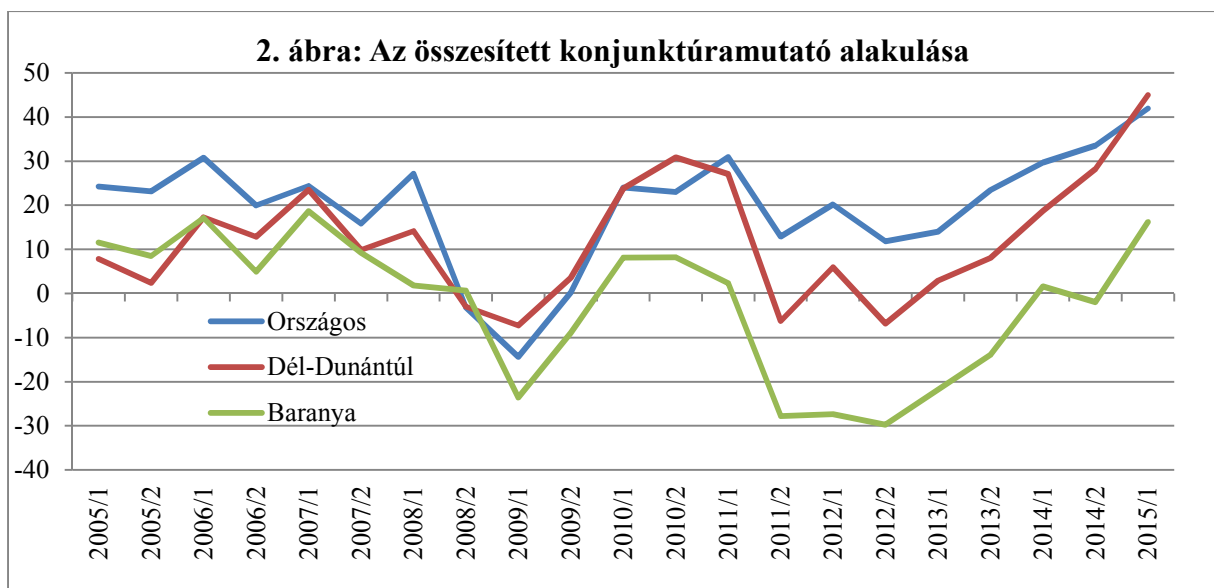
Az áprilisi adatfelvétel ezúttal is a regisztrált vállalkozások körében történt. Az on-line módon kitölthető adatlapot 236-an küldték vissza, ami 7,76 %-kal haladja meg az egy évvel ezelőtti és 22,28 %-kal a tavaly őszi aktivitást. Változott a válaszadók ágazatok szerinti összetétele is. Az ipar és a kereskedelem részaránya 3, illetve 7 %-kal növekedett, míg az építőipar és a szolgáltatások aránya 5-5 %-kal csökkent.

Az előző felméréshez viszonyítva 10 %-kal emelkedett az exporttal rendelkezők aránya, illetve a 5 %-kal a kis- (10-49 fős) és 2 %-kal a közepes (50-249 fős) vállalkozások részaránya. A mikro vállalkozások arányának közel 6 %-os mérséklődése már az jelzi, hogy a válaszadók összetétele már kismértékben eltér a regisztrált vállalkozások teljes állományának összetételétől. Az egyes mutatók eredményeit az összetétel ilyen mértékű eltérése még nem torzítja olyan mértékben, hogy korrekciót kellene végrehajtani.

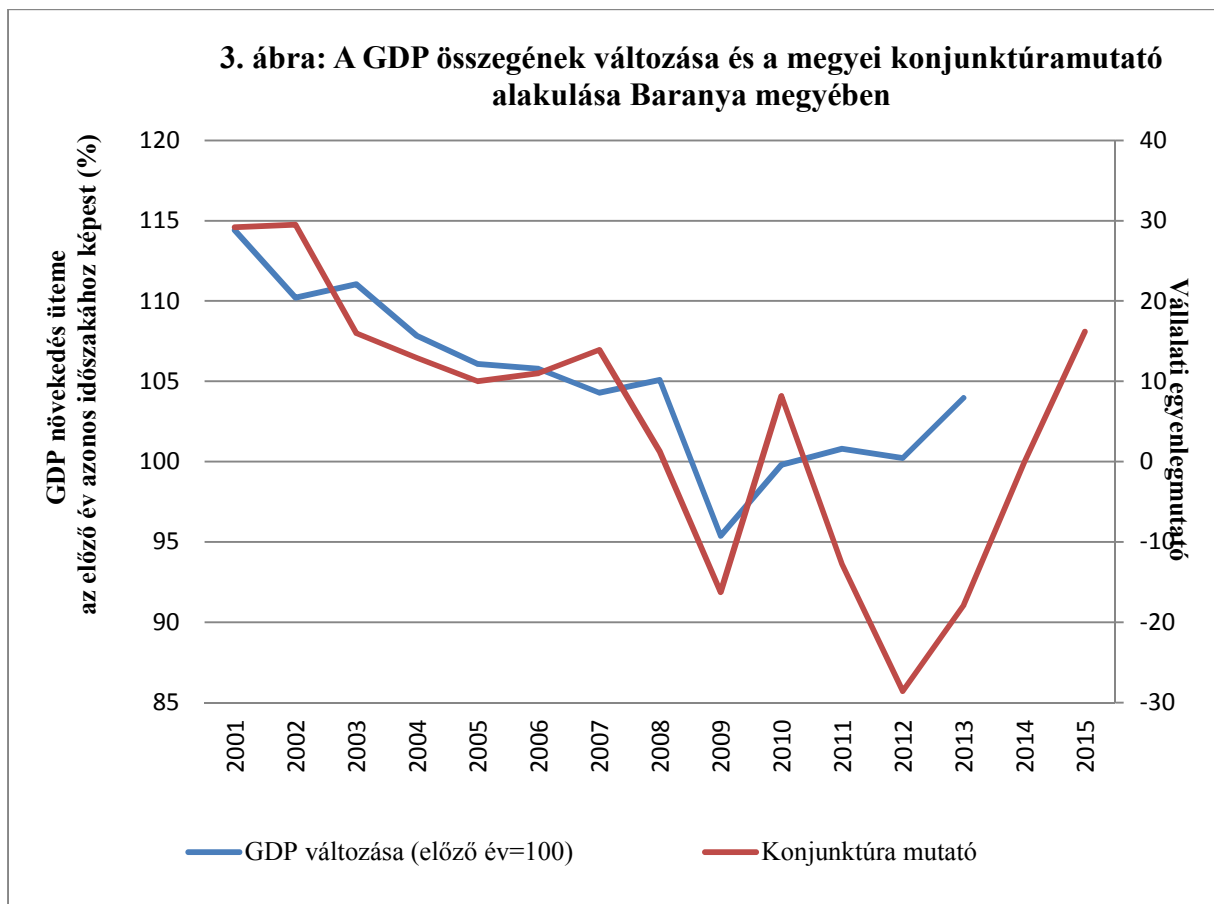
Baranya megye konjunktúramutatója

Az áprilisi felmérés adatai szerint az összesített konjunktúramutató újra a pozitív sávban található. A 16 pontot meghaladó értéknél magasabbat utoljára nyolc évvel ezelőtt, 2007 tavaszán mértünk. Az előző felmérés óta 18 pontos javulás következett be, amire a konjunktúrakutatás 17 éves történetében még nem volt példa. A mutató kedvező változása ellenére még mindig jelentős mértékű a leszakadás az országos, illetve az annál is magasabb regionális átlagtól.

Az összesített konjunktúramutató pozitív változása ellenére még mindig nem érte el a válság előtti időszakban (2007. áprilisban) mért értéket. Sajnos ez nemcsak erre a mutatóra igaz, hanem a KSH által közétett más általános gazdasági mutatókra is. A bruttó hazai termék piaci beszerzési áron számított értéke Baranya megyében és Nógrád megyében még 2013-ban sem érte el a 2008-as értéket. Eközben Vas és Győr-Moson-Sopron megyében 20 %-ot meghaladó a növekedés. Ettől alig marad el Bács-Kiskun és Tolna megye fejlődése (17 %), és az országos átlag is közel 11 %-kal javult.

A megyei konjunktúramutató értékének és a bruttó hazai termék előző évhez viszonyított változásának összehasonlító ábrázolása is jelzi, hogy a pozitív eredmények ellenére sincs minden rendben.

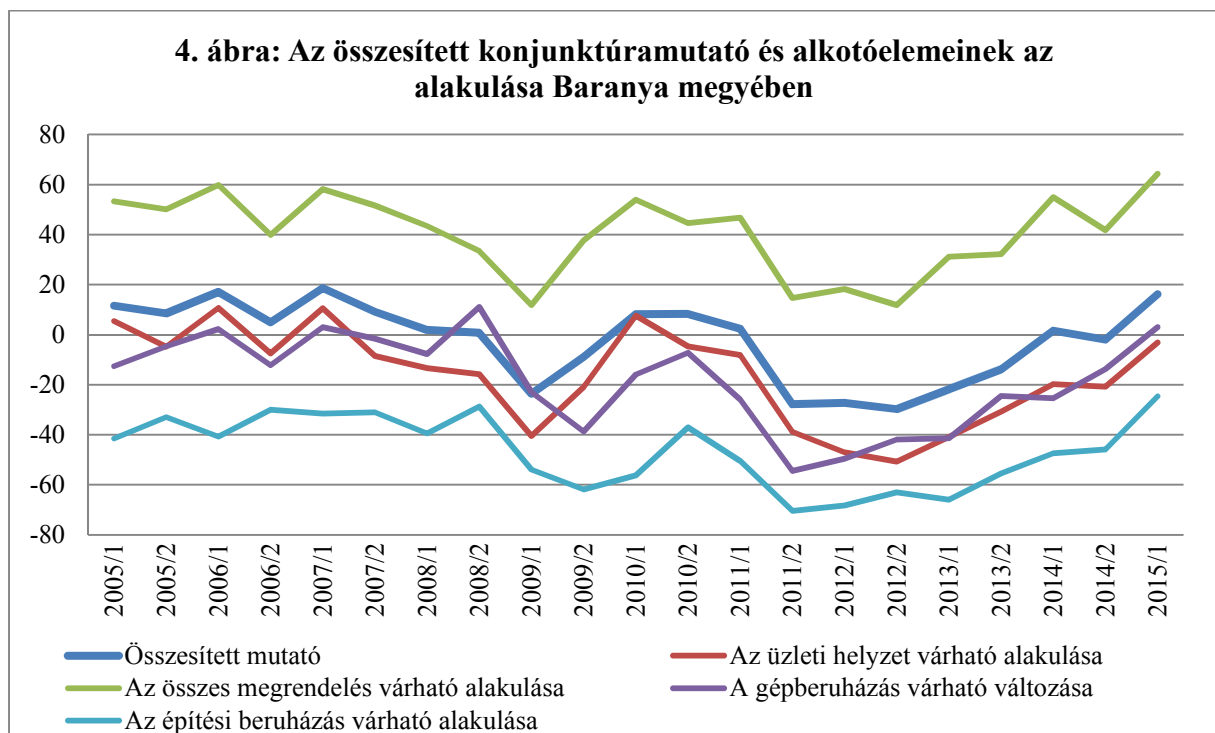
A két mutató 2010-ig nagyon hasonló trendet mutatott. A konjunktúramutató szórása azonban lényegesen nagyobb volt már ekkor is. Azóta az eltérés pedig növekedett, melynek oka többek között a konjunktúramutatóban megjelenő szubjektív tényező, mely szerint a helyi gazdaság helyzetének és lehetőséginek megítélése a relatív leszakadás miatt sokkal pesszimistább. Meg kell azonban jegyezni azt is, hogy a GDP megyei szintű számbavétele hosszadalmas folyamat, ezért a másfél éves csúszással megjelenő adatok a következő években korrigálásra kerülnek. A KSH tavalyi adatai szerint 2011-ben csökken, 2012-ben kis mértékben növekedett a GDP megyei értéke. Az idei jelentés szerint viszont a 2011. évi növekedést egy 2012. évi csökkenés követte, majd 2013-ban egy közel 4 %-os növekedés következett be. (A KSH 2015 januárjában a bruttó hozzáadott érték számításánál áttért az ESA 2010 rendszer alkalmazására, amely szerint valamennyi korábbi adat is korrigálásra került. Ez azonban nem befolyásolja az utólagos korrekcióra vonatkozó megjegyzésünket.)

A konjunktúramutató összetevői

Az összesített mutató pozitív változásához valamennyi alkotóelemének hasonló méretű javulása járult hozzá. Az összes megrendelés alakulásának közel 65 pontos értéke kimagasló eredménynek számít. Újra pozitív tartományban található a gépberuházások várható alakulásának mutatója is. A három évvel ezelőtti -50 pont körüli érték után ez már egyértelműen a kilábalás jelének számít.

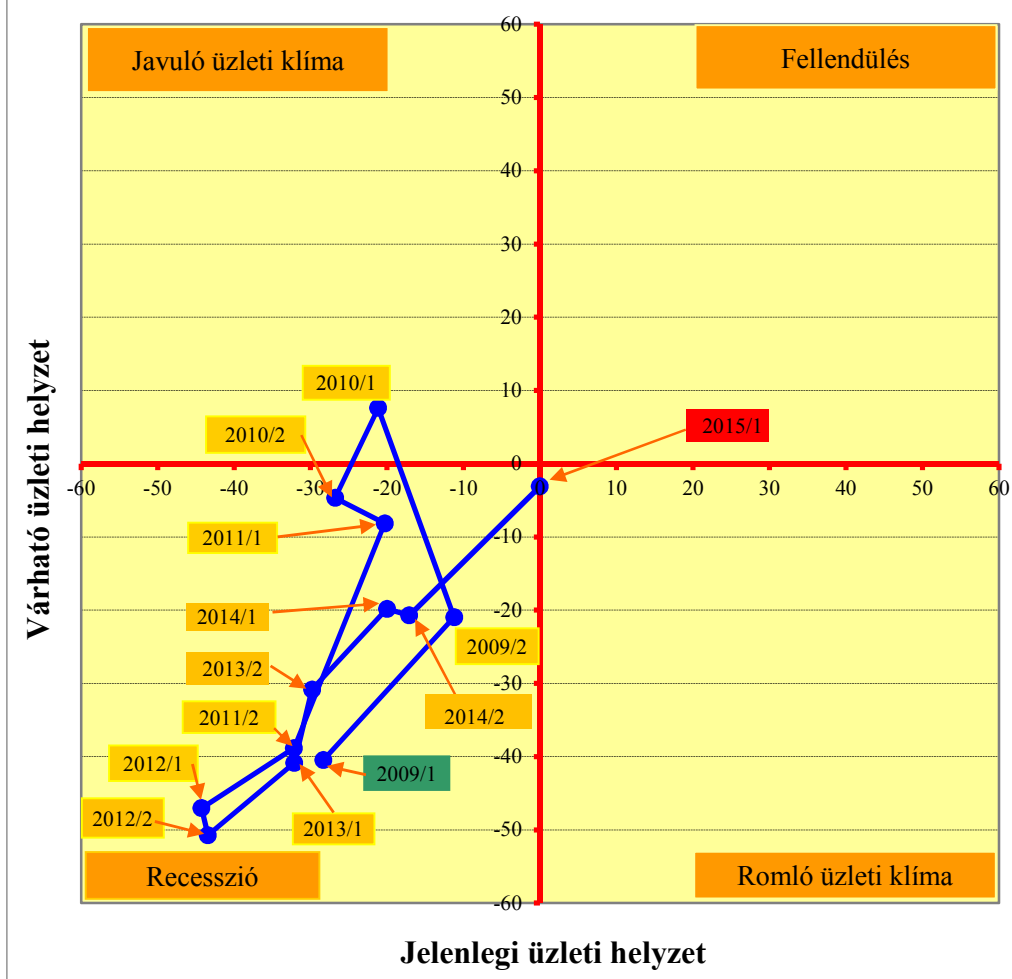
A kedvező változások ellenére továbbra is a negatív tartományban található az építési beruházások, illetve az üzleti helyzet várható alakulásának értéke.

Az építési beruházásokkal kapcsolatos várakozásokat azért érdemes kiemelni, mert a mostani az elmúlt 10 év legjobb eredménye, mely 40-45 ponttal haladja meg a két-három évvel ezelőtti regisztrált adatokat. A -25 pontos értéke azonban jelzi, hogy a vállalkozások többsége még mindig nem tervezi a 2009-2012-es válság időszakában elhalasztott építési beruházások pótlását.

Javultak a vállalkozások üzleti helyzetével kapcsolatos várakozások is. A mutató értéke még mindig a negatív tartományban található (-3,11 pont), ami azt jelenti, hogy a helyzetük romlását valószínűsítő vállalkozások száma még mindig meghaladja a javulásban reménykedőket. A javuló, de még mindig bizonytalan helyzetet jól szemlélteti a jelenlegi és a várható üzleti helyzetet szemléltető ábra is. A 2012. évi felmérések eredményei jelentették a mélypontot, ami mély válságról tanúskodott. Azóta sokat javult a helyzet. A mostani felmérés eredményei már megközelítették a 0 pontot, a negatív értékek azonban még mindig válságot jelentik.

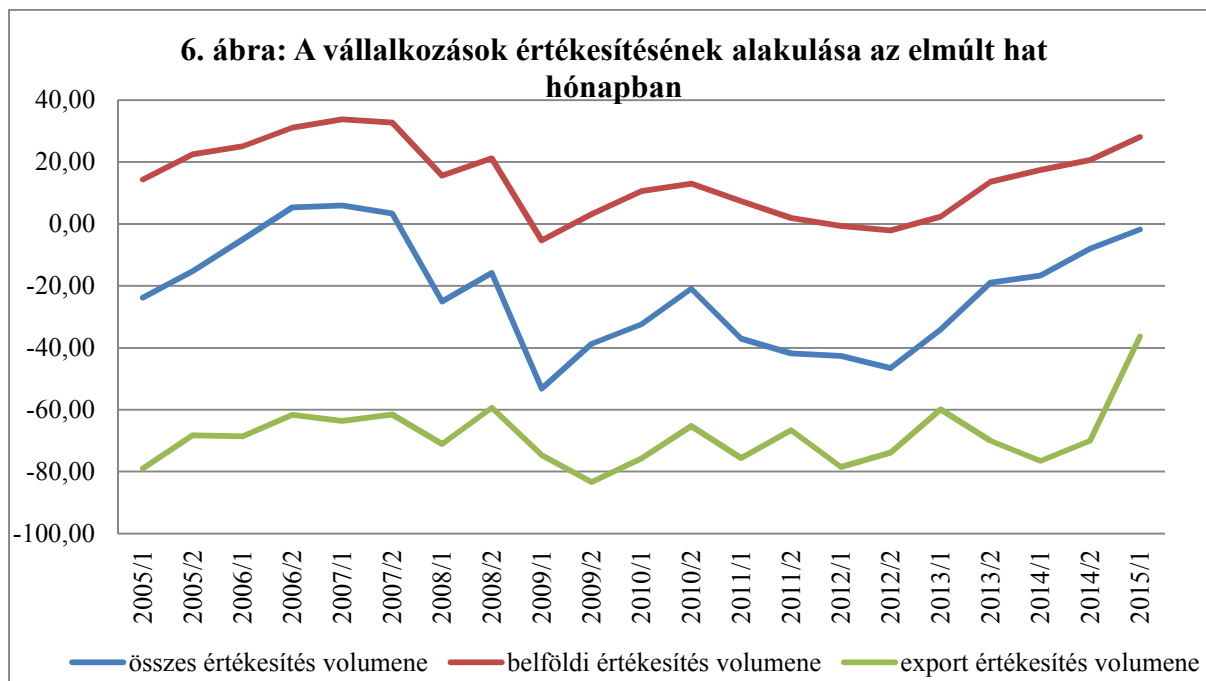
5. ábra: A jelenlegi és a várható üzleti helyzet alakulása Baranya megyében 2009-2015, %

A vállalkozások helyzetét bemutató további mutatók

Az elmúlt években a vállalkozások több mint 70 %-a a fizetőképes kereslet hiányát jelölte a fejlődést leginkább akadályozó tényezőnek. Ez az arány ezúttal már csak 55,7 % volt. Ennek megfelelően az értékesítés is kedvezően alakult az elmúlt hat hónapban. A mutató értéke megközelítette a 0 pontot, amelynél jobb értéket utoljára 2007-ben tapasztaltunk.

A teljes értékesítésnél kisebb mértékben, de tovább javult a Baranya megyében legnagyobb súllyal szereplő belföldi értékesítés (+8 pont), a +28 pontos értéke már megközelíti a 2007-es szintet. Az elmúlt hat hónapban az exportértékesítés változásának mértéke volt a leglátványosabb (+34 pont), ennek ellenére a mutató értéke még mindig alacsony (-36 pont).

A vállalkozások jelenlegi jövedelmezőségének mutatója a 2012 tavaszi felméréskor -55 pont volt. Azóta folyamatosan javulás következett, ennek ellenére a mutató értéke még mindig -19 pont. Ez egyértelműen azt jelzi, hogy a vállalkozások többségének helyzete évről évre, felméréstől felmérésig még mindig romlik. Nem képes olyan helyzetet kialakítani, amely a működési költségek fedezete mellett a fejlesztést is lehetővé tenné. A vállalkozások többségének még mindig nem biztosított a válságból való kilábalás első lépéseihez szükséges feltételek biztosítása.

A tényleges jövedelmezőségnél kedvezőbb képet mutatnak a jövedelmezőséggel kapcsolatos vállalkozói várakozások. A mutató értéke újra pozitív (+10pont), melyhez hasonló értéket 2006 tavaszán mértünk. Akkor fél éven belül nagyarányú visszaesés, egy év után kisebb mértékű javulás, majd újabb visszaesés következett. Két év múlva pedig válság alakult ki. Ez a folyamat 2010 után hasonló formában megismétlődött. A 2014-es eredmények egy újabb ciklus képét vetítették előre, ami jelenleg csak annyiban változott, hogy a 2015 tavaszi felmérés eredményei az előzőekben tapasztalt mértéket meghaladó nagyságrendben javultak. A vállalkozók várakozásainak ilyen léptékű pozitív változása optimizmusra vall, és optimizmusra ad okot a megye gazdaságának jövőbeni fejlődési irányának felvázolásakor is. Kételyeinket viszont a két mutató értéke közötti ellentmondás erősíti.

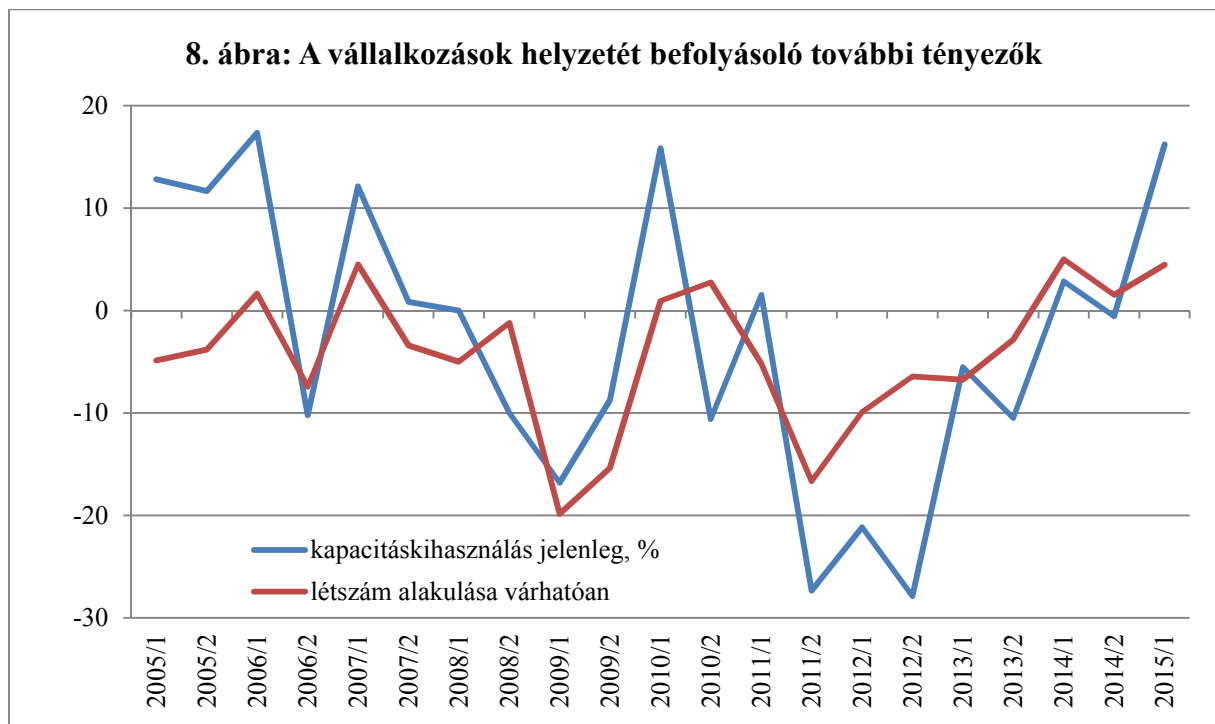
Pozitív irányba mutatnak a felméréskor vizsgált további tényezők eredményei is. A vállalati kapacitások kihasználása az elmúlt évek tapasztalata szerint tavasszal mindig magasabb. Így volt ez ezúttal is. A változás irányvonala – a tavaszi javuláshoz képest kisebb mértékű őszi visszaesések miatt – továbbra is pozitív, ami a kedvező folyamatok folytatódását jelzi.

Immár az egymást követő a harmadik felmérés során jeleznek többen létszámfelvételt, mint ahányan csökkentést. A kérdőívet visszaküldő valamennyi nagyvállalat létszámának bővítését tervezi. A közepes méretű vállalkozások 62 %-a változatlan létszámmal fog működni, létszám

felvételt, illetve leépítést egyaránt 19 % jelzett. A kisvállalatok 70 % nem tervez változást, létszámbővítéssel 24 %, csökkentéssel 6 % számol. A legnagyobb csoportot képező mikro vállalkozások 77 %-a változatlan dolgozói létszámmal tervezi működését, miközben a bővítést tervezők aránya (12%) és a létszámcsökkentéssel számolók aránya (11%) közel azonos.

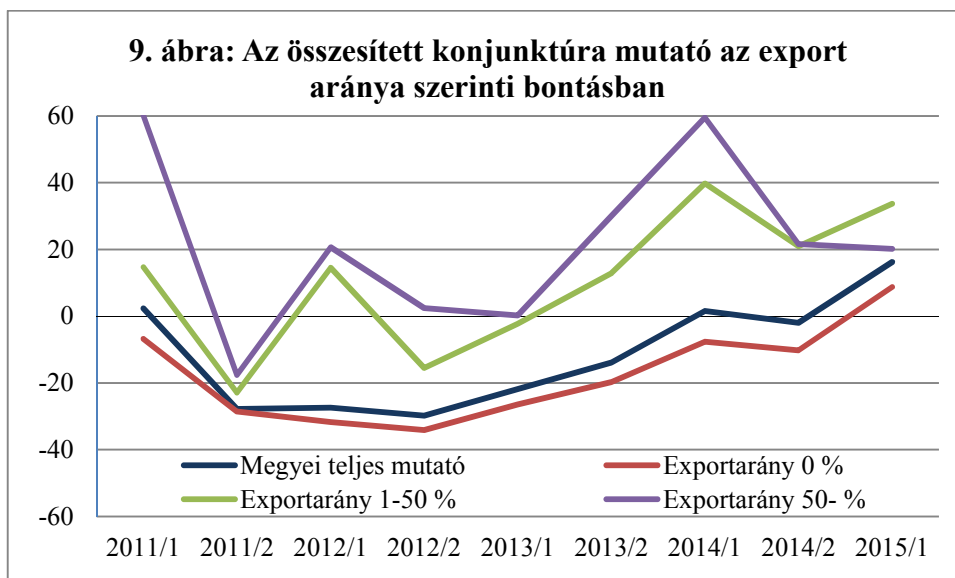
A felmérésben résztvevő valamennyi vállalkozás 73 %-a nem tervez változást. Ez egyrészt jelzi, hogy a nehéz helyzetben lévő mikro- és kisvállalatok továbbra sem létszámleépítéssel, bérköltségcsökkentéssel kívánják a válságos helyzetükön javítani. A foglalkoztatottak számának csökkenésével az összes válaszadó alig több mint 10 %-a számol.

A változatlansággal számolók magas aránya jelzi másrészt azt is, hogy még nem érkezett meg a fellendülés ideje. A vállalkozások mindössze 16 %-a tervez létszámbővítést, ezek több mint fele mikro vállalkozás, negyede pedig kisvállalkozás, ami alapján nem számolhatunk tömeges létszámfelvétellel.

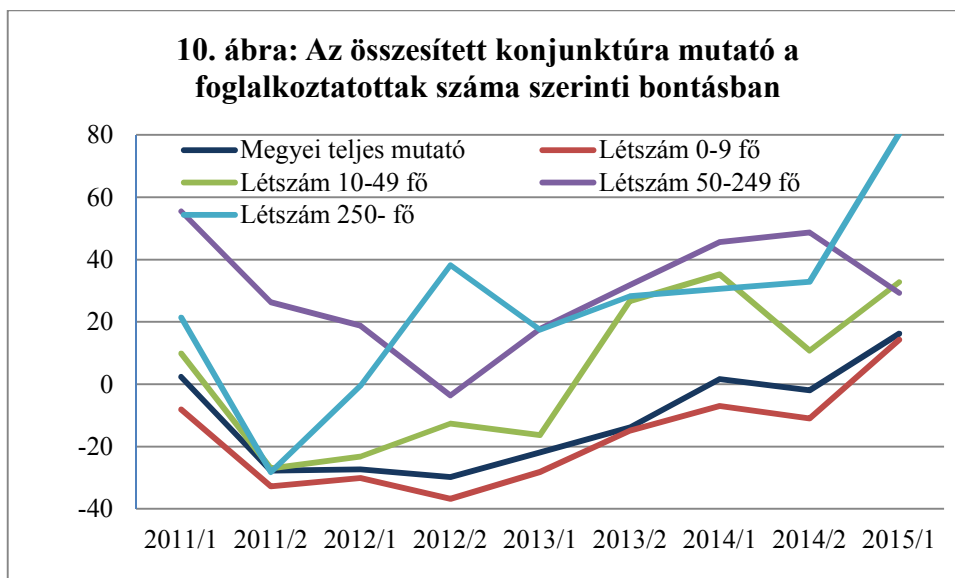

A mutatók részterületenkénti alakulása

Eltérően alakul a felmérésben résztvevő vállalkozások egyes csoportjainak helyzete. Már tavaly ősszel jeleztük, hogy az egyes csoportok helyzete a megyei összesített mutatótól eltérően változik. Az exportértékesítés aránya alapján készített vizsgálat eredménye szerint tovább romlott a termékeik többségét külföldön értékesítők helyzete. Javult viszont a másik két csoport eredménye, így a kisebb részben exportálók helyzete a legjobb. Jelentős javulás ellenére még mindig a kizárólag a hazai piacokon megjelenők mutatójának az értéke a legalacsonyabb.

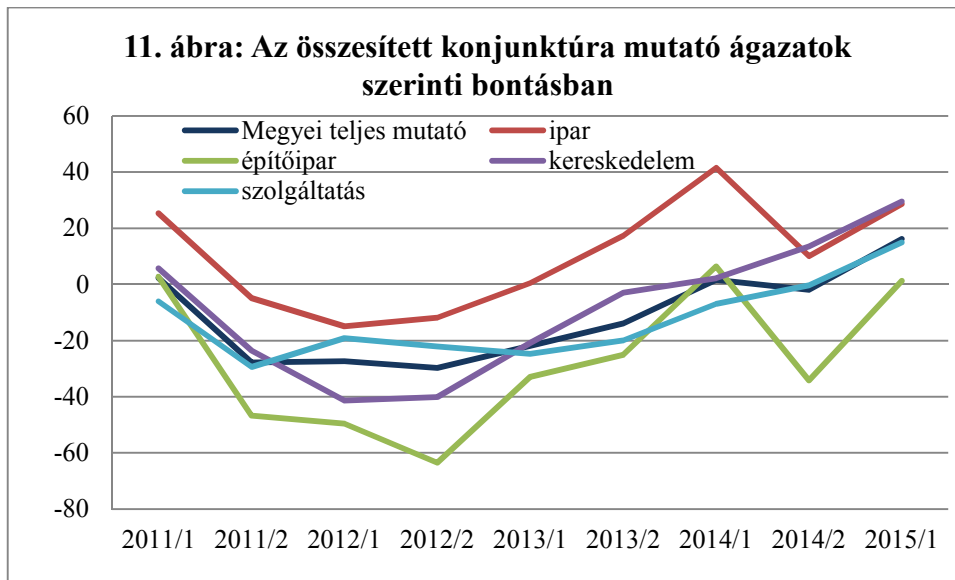

A vállalati létszám szerinti összehasonlítás a közepes – 50-249 főt foglalkoztató – szervezetek visszaesését jelzik. A korábbi években mindig a legjobb helyzetben lévő csoportot nemcsak a nagyvállalatok, de a 10-49 főt foglalkoztató kisvállalatok is megelőzték. A legnagyobb mértékben a mikro vállalkozások mutatója javult, ennek ellenére helyzetük továbbra is a legrosszabb.

Valamennyi ágazat összesített mutatója az előző felméréshez képest javult. Az ágazati vizsgálat eredményei szerint a tavaly ősszel jelentősen visszaeső ipar és építőipar helyzete változott a legnagyobb mértékben (+19, illetve +36 pont). Ez az eredmény azonban elmaradt az előző évi visszaesés nagyságrendjétől, így helyzetük még mindig rosszabb, mint tavaly ilyenkor volt.

Az ágazati mutatók ilyen ingadozása jelzi, hogy a vállalatok többségének helyzete még nem stabil. A vállalalkozási feltételrendszer legkisebb negatív módosulása is bizonytalanságot idéz elő, és az ebből adódó visszaesést csak több év lehet helyrehozni.

Az összesített mutató mellett, az alakulását befolyásoló tényezők sem jellemzők egyformán a vállalkozások különböző szegmenseire. A vállalati egyenlegmutatókat segítségével vizsgáljuk 2011 tavasz óta a gazdasági ágak (ipar, építőipar, kereskedelem, szolgáltatás), a létszám kategóriák (mikro-, kis-, közép-, nagyvállalatok), valamint az értékesítésen belüli exportarány (nem exportálók, részben exportálók és döntően exportálók) szerint az egyes csoportok helyzetét.

a) Az üzleti helyzet

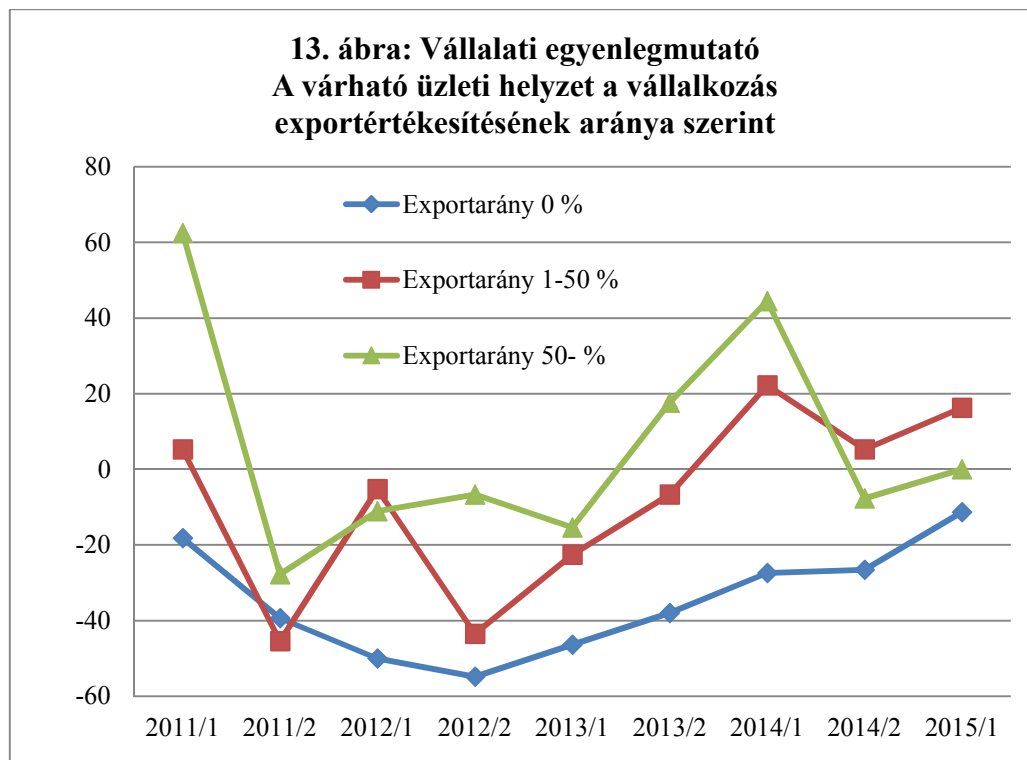
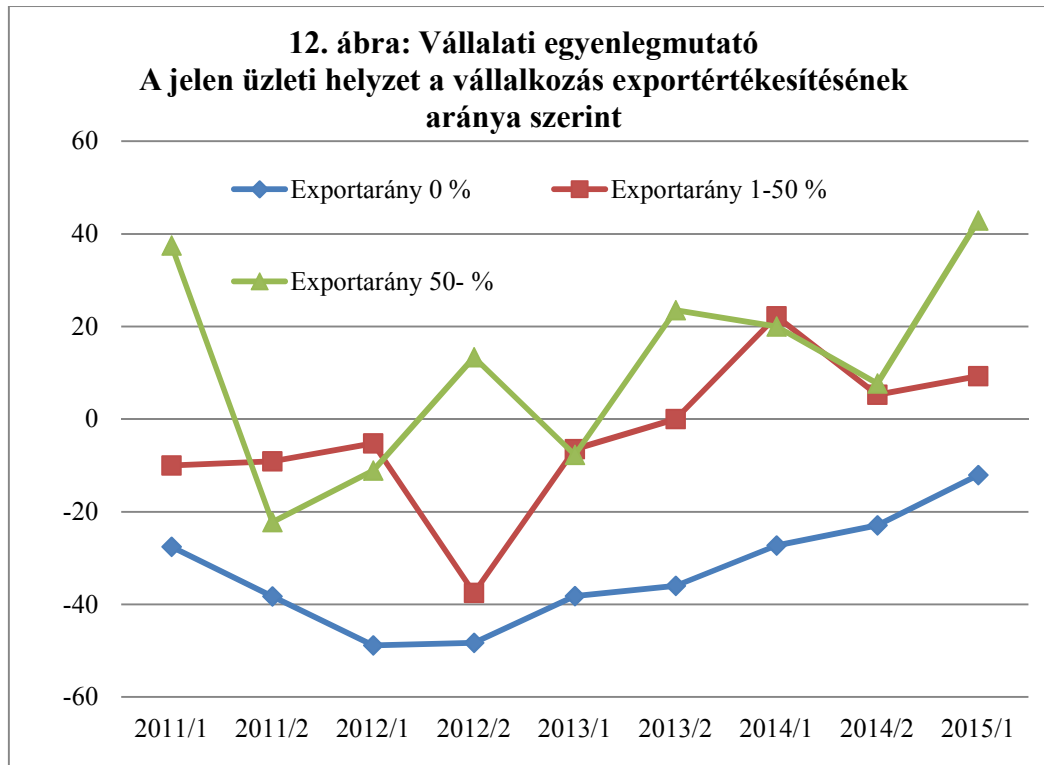
A vállalkozások jelenlegi üzleti helyzete 2009 tavasza óta mindig rosszabb volt, mint az idén tavasszal. Az üzleti helyzettel kapcsolatos várakozások is csak egy alkalommal, 2010 tavaszán voltak magasabbak. Valamennyi mutató – a már említett 2010 tavaszi várakozás kivételével – mind negatív volt, azaz a szegmensenkénti vizsgálat végzése óta csak negatív eredménnyel talákoztunk. Az egyes szegmensek eredményei azonban ettől lényegesen eltérnek.

Valamennyi felméréskor csak az exporttal nem rendelkezők mutatója volt negatív, a 2012-es mélypont óta azonban folyamatosan javuló tendenciát mutat. Ennek ellenére ennek a csoportnak a helyzete mindvégig rosszabb volt, mint az exportálóké.

Az 50 %-os exportarányt el nem érő vállalkozások helyzete gyakran változott, 2012 őszén volt a legrosszabb, 2014 tavaszán a legmagasabb. A szegmens mutatójának értéke az utolsó négy felmérés során pozitív volt, a +20 pontot azonban csak egyszer, akkor is csak kismértékben haladta meg.

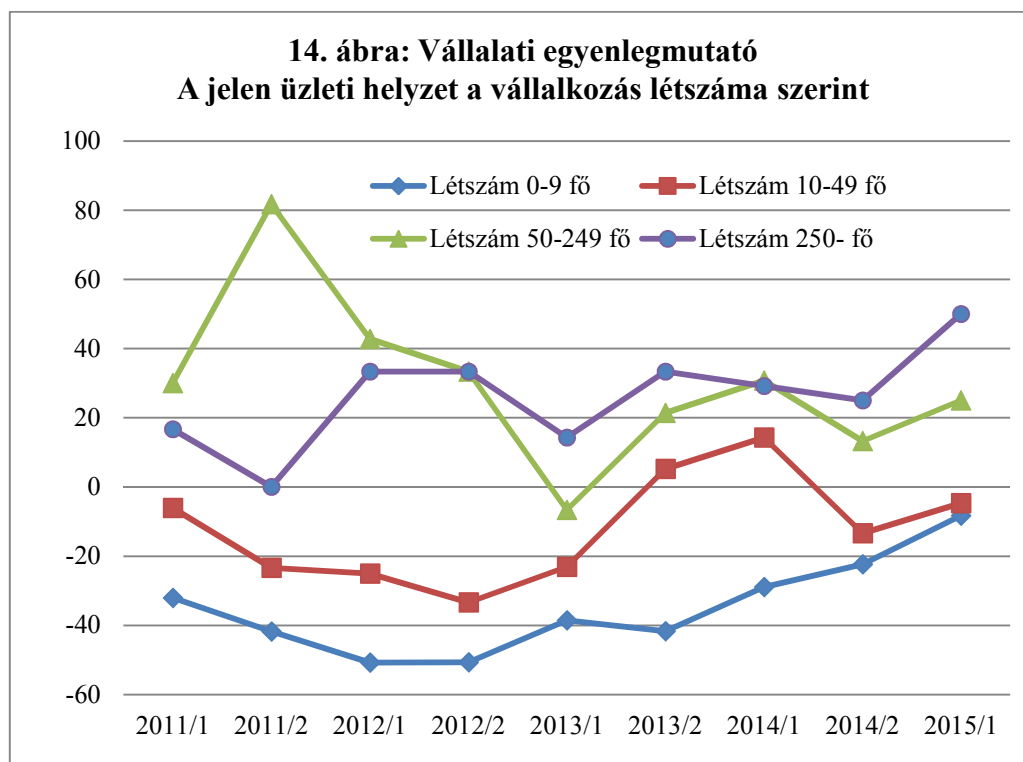
Az árbevételük többségét exportból elérők helyzete még az előző szegmensénél is változékonyabb volt. A +40 és a -20 pont körüli értékek jelentik a szélső határokat, ezen belül felmérésről felmérésre jelentős változások következtek be. Gyakran a hazai

környezettől eltérően alakult a csoport tagjainak a helyzete. Mivel az exportáló szervezetek anyavállalatai többnyire külföldiek, a honi vállalkozás helyzete a tulajdonos szervezet érdekeitől is függött. A válságot megelőző időszakban, majd a válságot követően is több terhet róttak a leányvállalatokra, a válság idején viszont több lehetőséget tudtak biztosítani. A feltételek kedvező alakulását jelzik a tavaszi felmérés eredményei is.

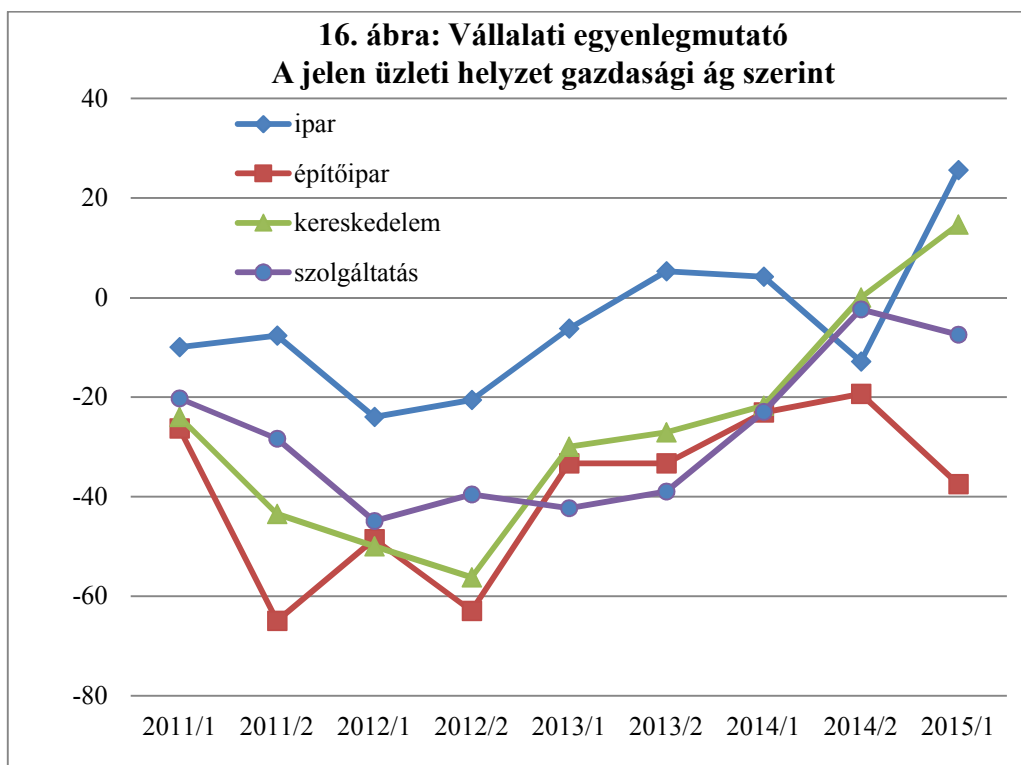
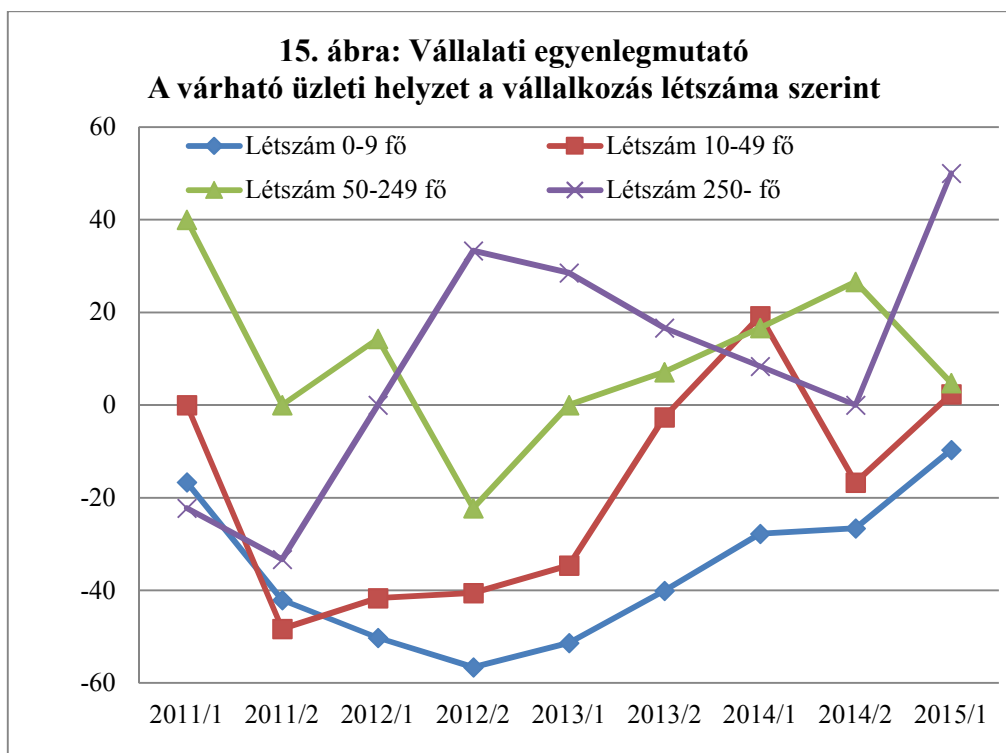
A várható üzleti helyzet eredményei sok tekintetben hasonlítanak tényleges üzleti helyzetről leírtakhoz. Az exporttal nem rendelkezők mutatói mindvégig a negatív sávban, -55 és -11 pont között mozogtak, viszonylag egyenletes csökkenéssel, majd növekedéssel. Ezzel szemben az exporttal rendelkezők – különösen az 50 % feletti exportarányú vállalkozások – mutatói hatalmas ingadozás mellett a -45 és a +63 pont közötti sávban mozogtak. Ezek az adatsorok jelzik, hogy a Baranya megyében működő vállalkozások gyakran az anyavállalatok szándékait sem ismerték meg időben. Bizonytalan körülmények között voltak kénytelenek költségeiket csökkenteni, majd központi igény szerint termelésüket hol növelni, hol csökkenteni.

Az exporttal nem rendelkezők várakozásai a bemutatott időszakban mindvégig nagyon alacsony szinten és kis intervallumban mozogtak. Az utóbbi évek felméréseinek javuló eredményei mögött már tetten érhető a bizalom erősödése is.

A vállalkozások mérete szerinti csoportok közül legrosszabb a mikro vállalkozások jelenlegi helyzete és várakozása is. Adataik leginkább – a két csoport azonos tagságának magas száma okán is – az exporttal nem rendelkezők csoportjánál bemutatottakhoz hasonlítanak. A mikro vállalkozásoknál valamelyest jobb a kisvállalkozások helyzete. A 2013 őszi, illetve a 2014 tavaszi eredmények alapján úgy tűnt, hogy ez a csoport, illetve a közepes méretű vállalkozások lehetnek a megye gazdaságának húzó vállalkozásai. A tavaly őszi negatív eredmények és az idejéig minimális javulás miatt azonban erre kevés esély mutatkozik.

A várható üzleti helyzet tekintetében a mikro vállalkozások mutatói hasonlítanak a jelenlegi üzleti helyzethez leírtakhoz. A többi szegmens nagymértékben hullámzó várakozásai miatt nehéz húzóerőt jelentő csoportot megnevezni.

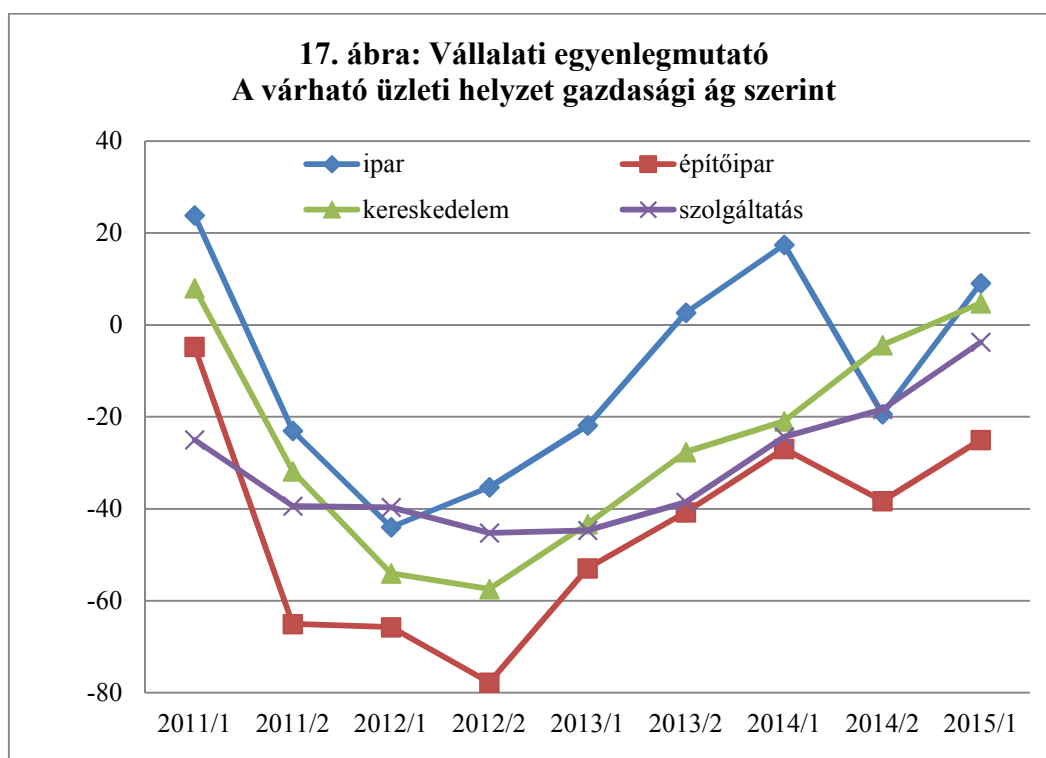

Az ágazati vizsgálat szerint az ipari vállalkozások helyzete volt a legjobb. Az elmúlt év őszén tapasztalt visszaesés kivételével mindvégig a legjobb mutatóval, és 2013 ősze óta

három alkalommal, pozitív eredménnyel rendelkezett az ágazat. Mivel az ágazat várakozásai is hasonlóak, az ipar lehet a megyei gazdaság megerősödésének egyik pillére.

Látványos javulás látható a kereskedelem területén is. Mind a jelen helyzet, mind a várakozások tekintetében 2012 ősze óta folyamatosan javulnak az ágazat mutatói, melyek az idén már a pozitív sávban találhatóak.

Az építőipar és a szolgáltatási ágazatokhoz tartozó vállalkozások helyzete és várakozásai mindvégig a negatív sávban mozogtak. Előbbi mutatóinak hatalmas ingadozása jelzi, hogy az ágazat nagyon gyenge, a legkisebb változások is súlyos működési zavart okozhatnak.

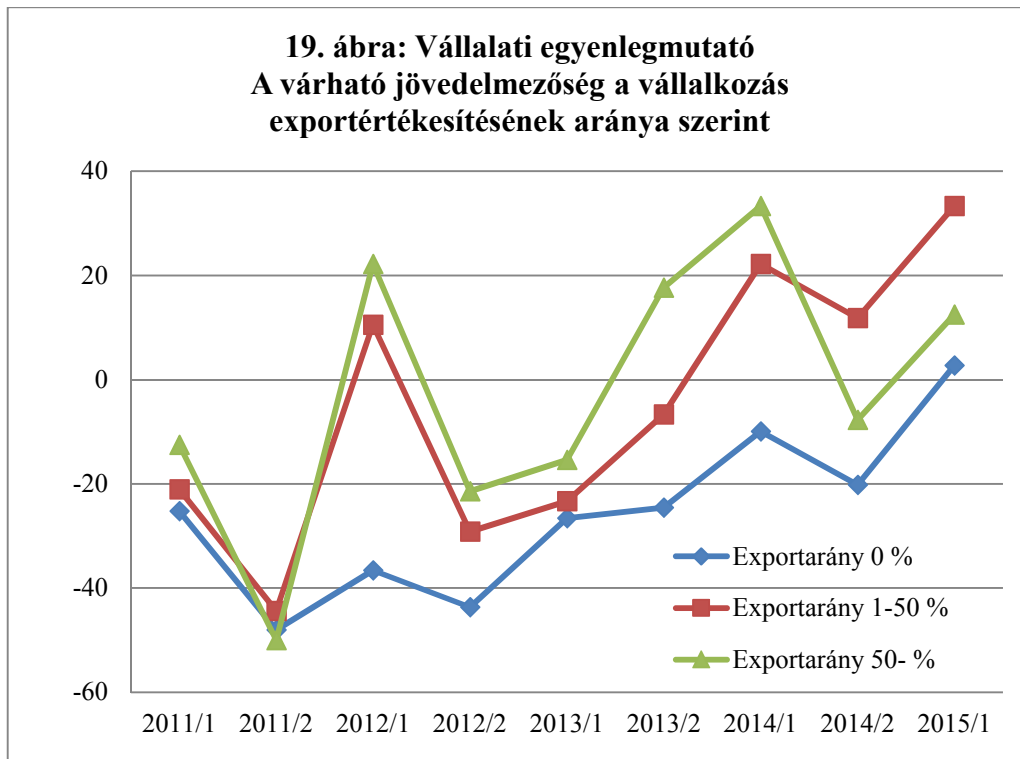
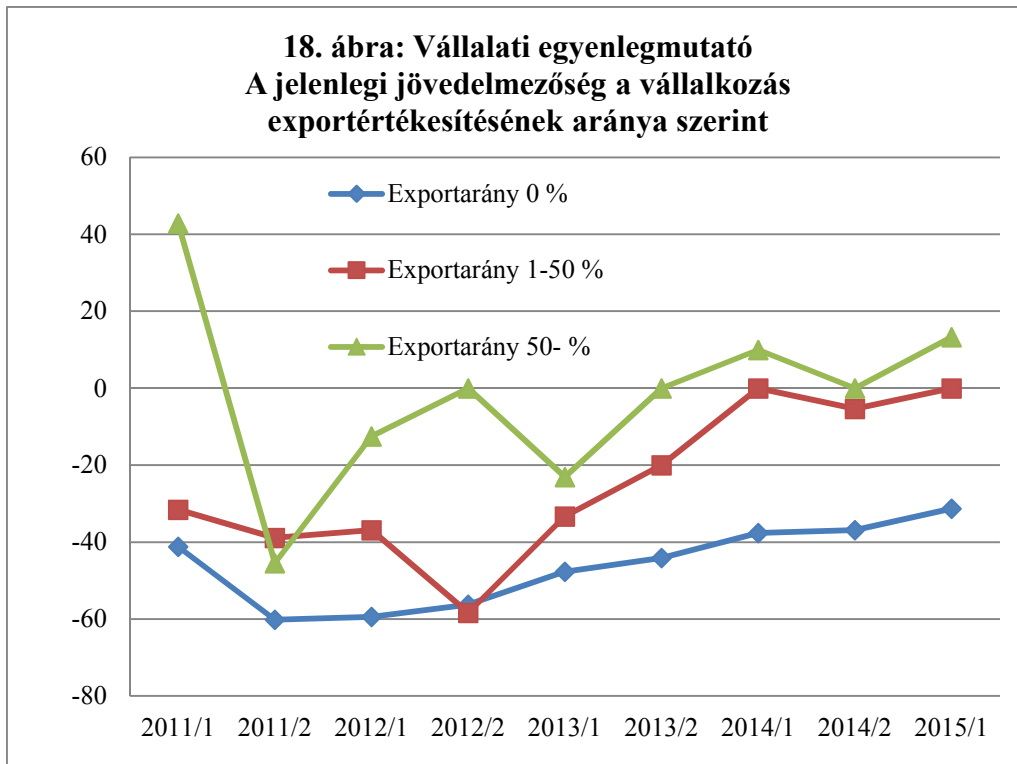

b) A jövedelmezőség

A vállalkozások jelenlegi és várható jövedelmezősége sok tekintetben hasonlít az üzleti helyzet alakulásához. A vállalkozások tényleges helyzete az elmúlt 10 évben rossz volt, a mutató értéke mindvégig -18 pont alatt volt. Ezzel szemben a jövedelmezőség várható alakulásának értéke szinte mindvégig magasabb volt, három ízben, a 2005, a 2006 és a 2015 tavaszi felméréskor pozitív értékkel. A várakozások kimagasló eredményeit gyakran nagymértékű visszaesés követte. A vállalkozások ilyenkor nemcsak a várakozásaikat „korrigálták”, valójában a tényleges helyzetük is romlott.

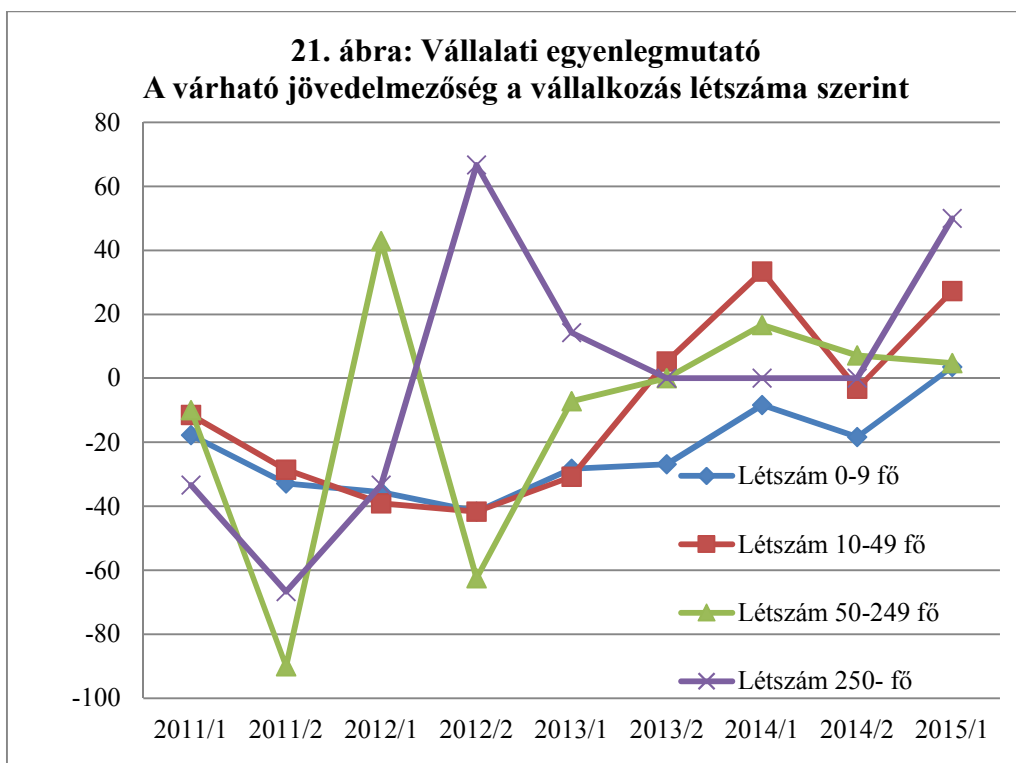
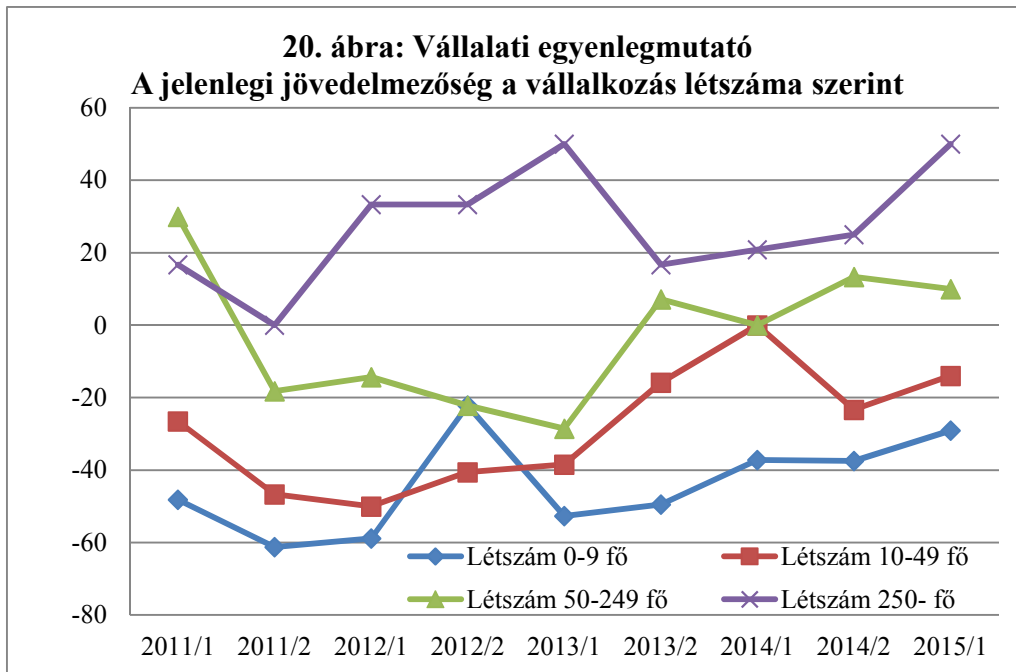
A különböző szegmensek tekintetében is hasonló helyzetről számolhatunk be. Az exporttal rendelkező vállalkozások jövedelmezősége általában jobb volt a csak hazai piacra termelőknél. Ugyanez mondható el a várakozásokról is, azzal az eltéréssel, hogy a

várakozások mutatójának ingadozása nagyon magas. Ez pedig egyértelműen az érintett vállalatok bizonytalanságát, egyúttal bizalmatlanságát is jelenti.

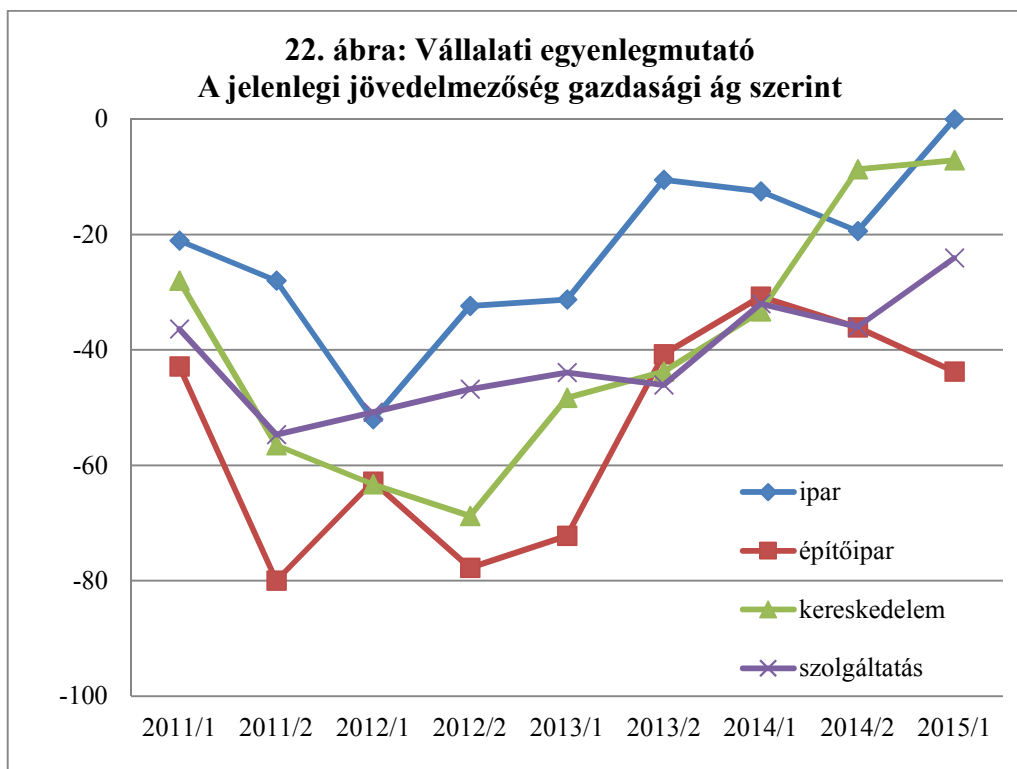
Kedvezően kell megítélni viszont, hogy az exporttal nem rendelkezők, illetve a kisebb arányban exportálók mutatói – az elmúlt öt éves intervallumban – most voltak a legjobbak.

Pozitívum, hogy csak az exporttal nem rendelkezők tényleges jövedelmezőségének mutatója maradt a negatív tartományban.

A vállalati méret szerinti csoportok jövedelmezőségi mutatóinak értéke a közepes vállalkozások kivételével javultak. Valamennyi csoport várakozása már pozitív értéket vett fel, ugyanakkor a mikro- és kisvállalatok jelenlegi helyzete még mindig nagyon alacsony. E két szegmens mutatójának az értéke -29, illetve -14 pont.

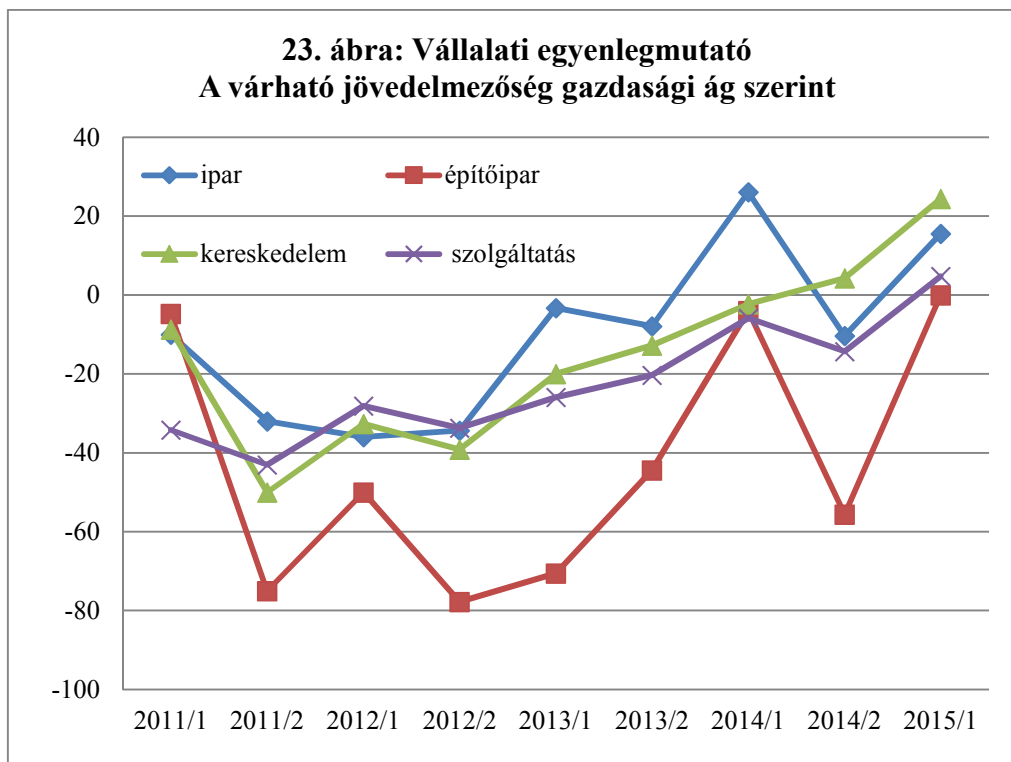
A közepes vállalatok jövedelmezőségének romlása azért is problémás, mert a mélyválságot követő időszakban ennek a szegmensnek a helyzete tűnt a legstabilabbnak. Joggal bízunk abban, hogy a fejlődés egyik motorját képezik a középvállalkozások. Ez a teória kérdőjeleződött meg az utóbbi két felmérés során.

Az előző felmérés óta az építőipar kivételével valamennyi ágazat jelenlegi jövedelmezőségi helyzete javult. Ennek ellenére egyik ágazat mutatójának értéke sem érte el a pozitív értéket, ami annyit jelent, hogy még mindig több szervezet jövedelmezősége romlott, mint ahányé javult. Azaz a rossz helyzetben lévők száma nem csökken, hanem növekedik. A válságból való tényleges kilábalás pénzügyi feltételei még nem biztosítottak.

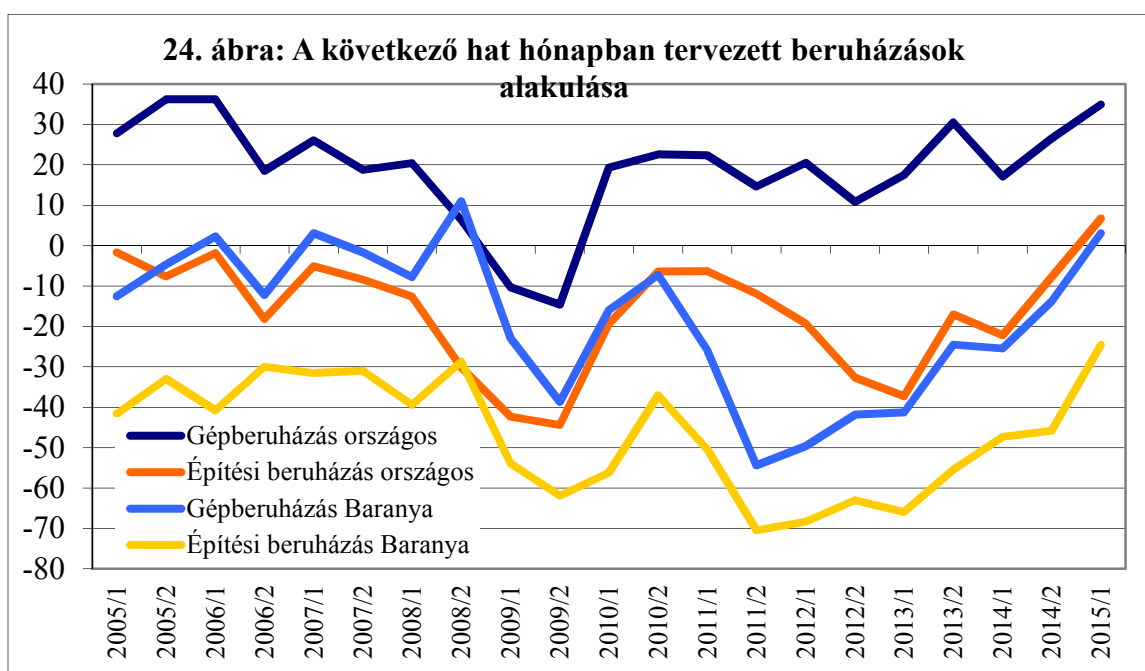
Ezúttal valamennyi ágazat jövedelmezőségi várakozásai javultak és a mutatók a pozitív sávban voltak. Ez azonban nem jelenti a jövedelmi helyzet javulását, csupán a remény és a bizalom erősödését jelzi.

Az ágazatok közül kiemelni a kereskedelmet, mutatóinak folyamatos javulása miatt, továbbá az ipart, melynek mutatói a 2014. évi megtorpanást követően újra kedvezően alakultak. Ugyanakkor tovább romlott az építőipar jövedelmezősége, amit a várakozásainak minden korábbi időszakot meghaladó mértékű javulása sem tud ellensúlyozni.

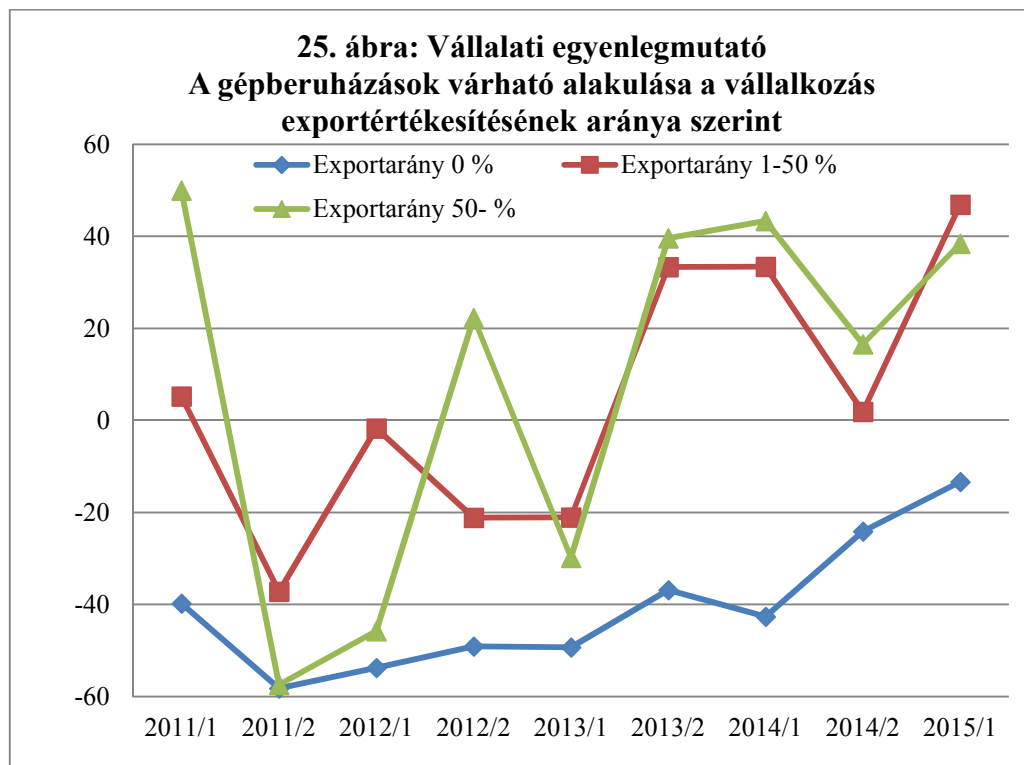

c) A beruházások

A vállalati beruházások várható alakulásának mutatói az elmúlt 10 évben szinte mindig elmaradtak az országos átlagtól. Ez megye gazdaságának relatív leszakadását jelzi. Nagyobb problémát jelent, hogy technológiafejlesztést jelentő gépberuházások mutatója is többnyire a negatív sávban mozgott, ami Baranya megye versenyképességének folyamatos romlásával járt.

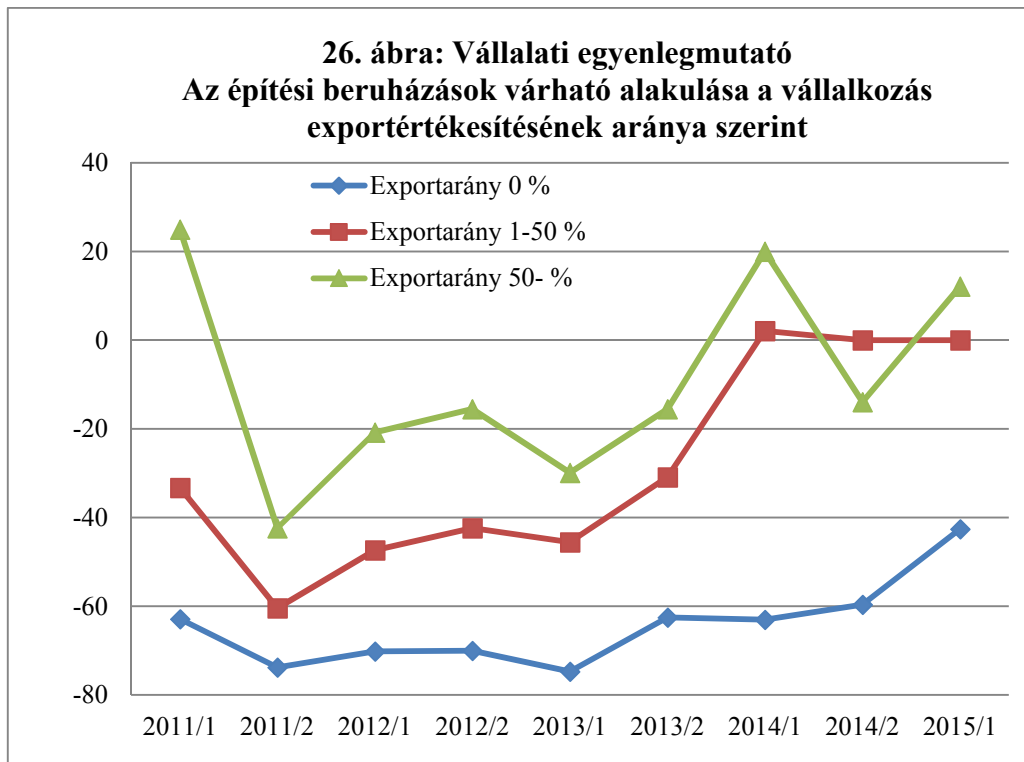
Mind a gépberuházások, mint az építési beruházások esetében 2011 októbere jelentette a mélypontot, azóta a megyei mutatók folyamatosan javulnak. A gépberuházások idén már kismértékben pozitív mutatója már a válság végét jelentheti. A várható építési beruházásokra vonatkozó mutató -25 pontos értéke nagyon alacsony. Az a körülmény, hogy ez az érték az elmúlt 10 év legjobb eredményét jelenti, már némi bizakodásra ad okot. Ha ezzel csak az építőipari vállalkozások jutnak több megrendeléshez, már sikerről beszélhetünk.

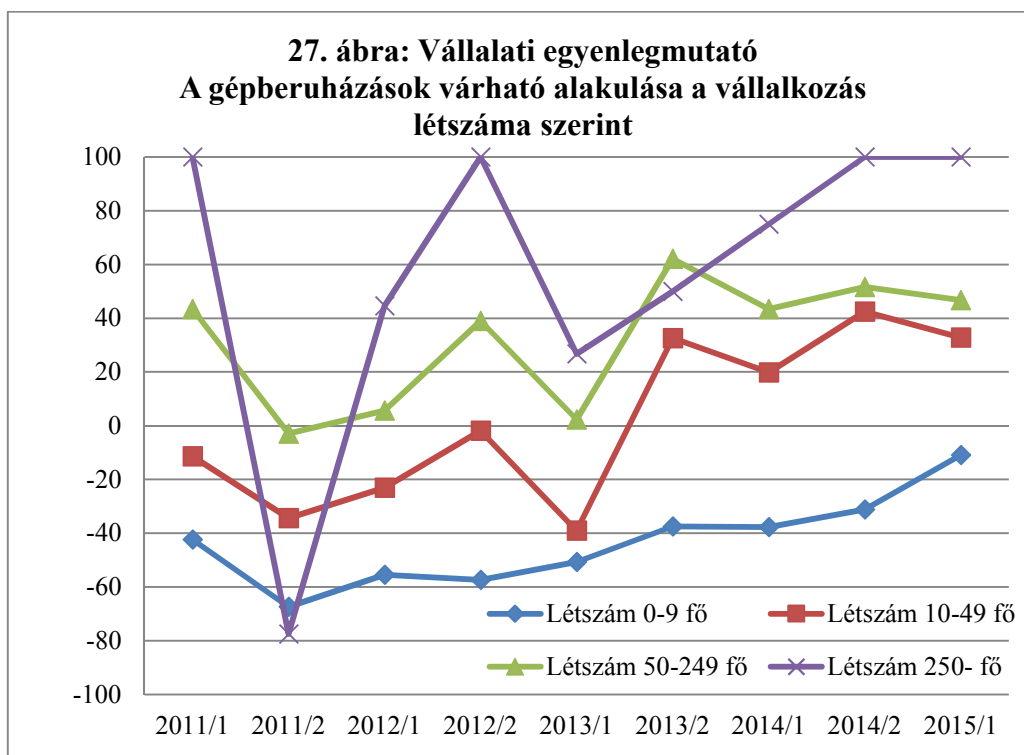
A gépberuházások várható alakulásának mutatói az elmúlt öt évben az exporttal rendelkezők esetében jelentős ingadozást mutattak. A 2015 tavaszi +40 pont körüli érték már bizakodásra ad okot. A kizárólag hazai piacra termelők mutatójának értéke 2012 óta szinte mindig javult. A -13 pontos érték azonban nem ad okot az optimizmusra.

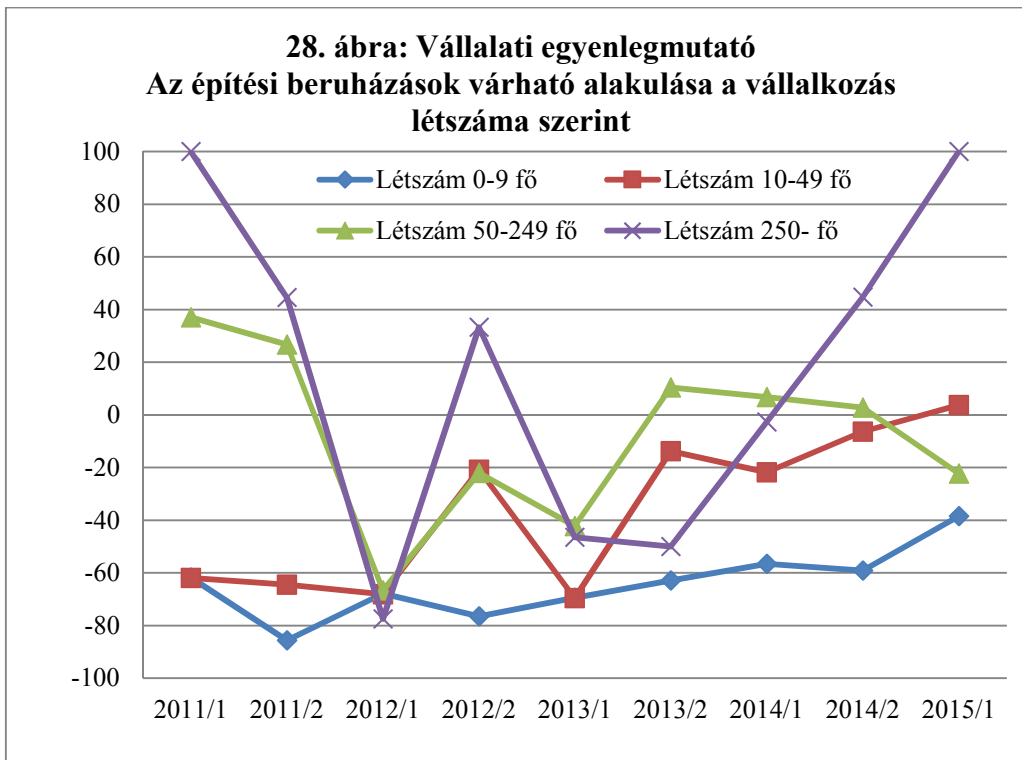
Az exporttal nem rendelkezők várható építési beruházásainak mutatója 2013 óta javul. A még mindig -40 pont alatti érték viszont arról tanúskodik, hogy vállalkozások többsége nem, vagy csak csökkenő mértékben rendelkezik építési beruházással, vagy rekonstrukcióval. Ennek a csoportnak nemcsak a megfelelő méretű ingatlanok hiánya okozhat gondot, hanem az épületek leromlott állapota is.

Valamelyest jobb az exporttal rendelkezők építési beruházásokkal kapcsolatos mutatója, a 0 körüli értékek azonban jelzik, hogy lényeges javulásról ezeknek a csoportoknak a tagjai sem szólhatnak.

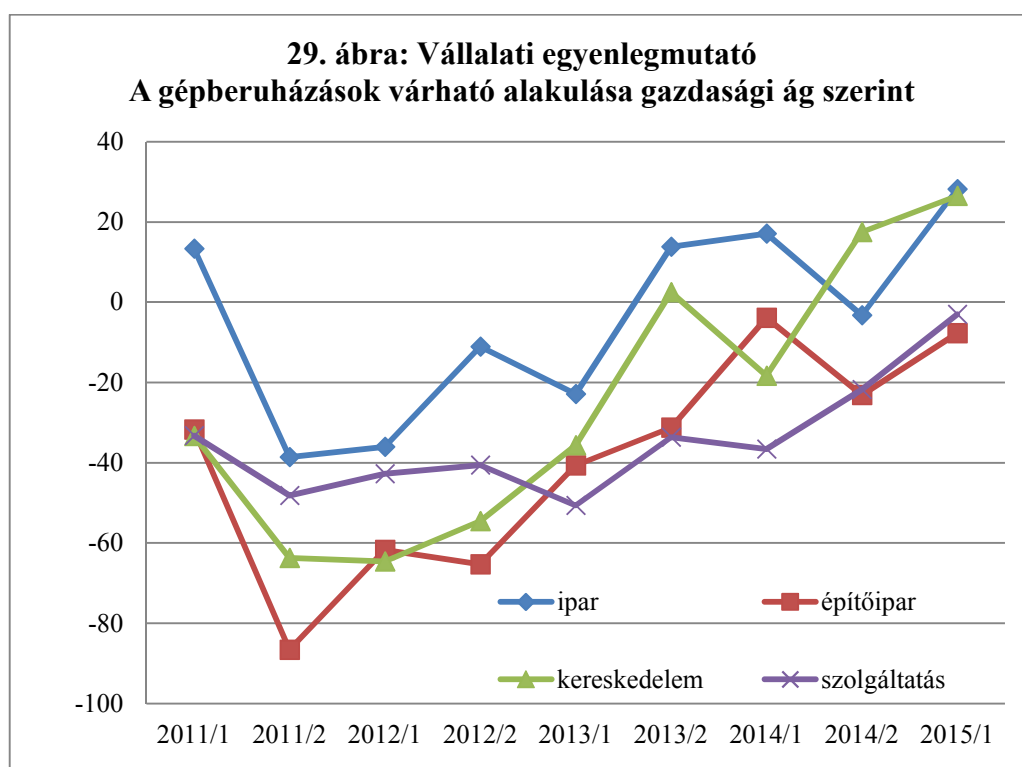

A kis- és középvállalkozások gépbeszerzésével kapcsolatos mutatója már két éve (négy felmérés óta) a +20 és +40, illetve a +40 és +60 pont közötti sávban található. Ez az eredmény – annak ellenére, hogy idén tavasszal kismértékű visszaesés következett be – már a két csoport tényleges fejlődését alapozza meg. (A nagyvállalati eredmények mérete és ingadozása a vizsgálatban résztvevő vállalkozások alacsony száma miatt torzíthatja a szegmens megítélését. Ez az építési beruházások mutatójára is igaz.)

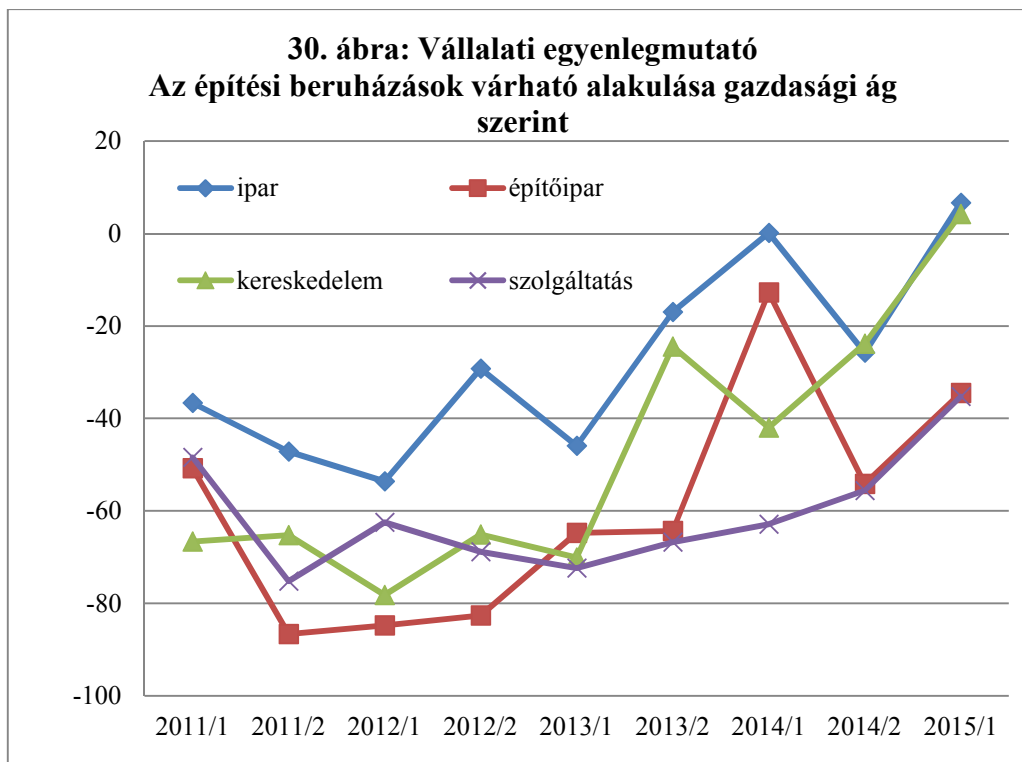

Az építési beruházások várható alakulásának mutatója tekintetében ugyancsak a kis- és középvállalkozások emelhetők ki. A mutatók 0 pont körüli értéke azonban még nem jelent a gépberuházásokhoz hasonló áttörést. A mikro vállalkozások helyzete pedig még mindig katasztrofális. A mutató évek óta -60 pont körüli értéke után az idei - 38 pontos érték már mutat némi pozitív változást. Érzékelhető javulást azonban nem jelent.

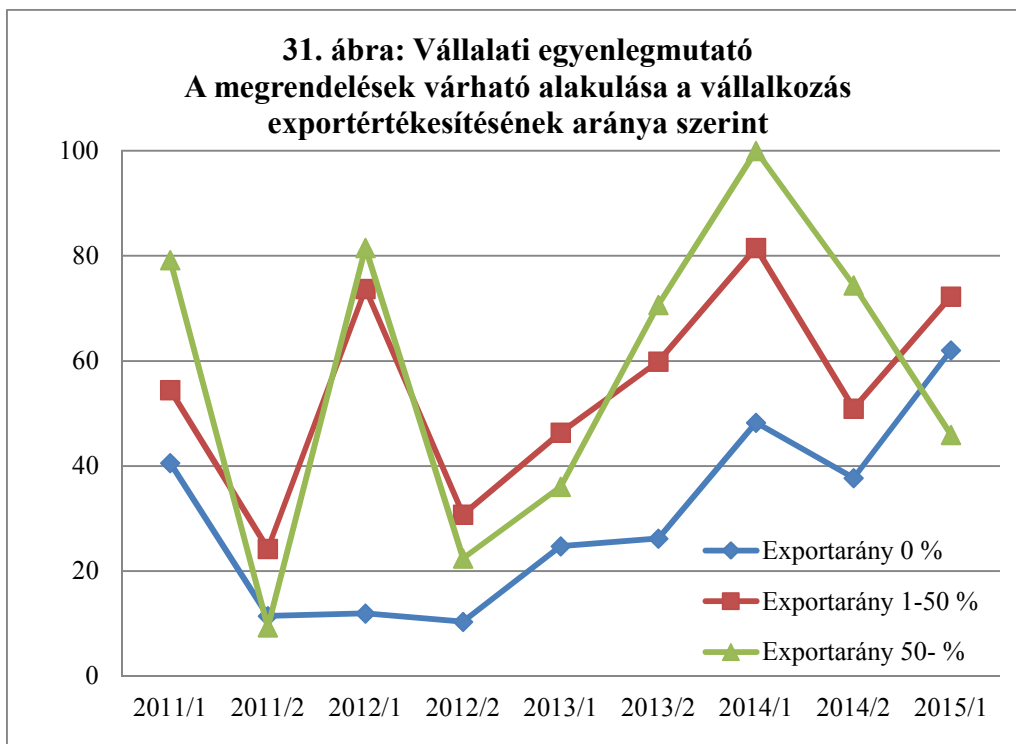
Az idei felmérés során a gépberuházások várható alakulásának mutatója az ipar és a kereskedelem területén az olyan értéket ért el, amely már a tényleges fejlődés alapja lehet. Erősíti ezt a feltevést, hogy e két ágazat építési beruházással kapcsolatos várakozásai is a pozitív sávba kerültek, azaz többen számolnak az építési munkák bővülésével, mint a csökkenésével. Az építőipar és a szolgáltatások terén mind az gépberuházások, mind az építési beruházások várható alakulásának mutatója javult, értéke azonban csak a gépberuházásoknál közelítette meg a pozitív tartományt. Az építési beruházások mutatójának értéke -35 pont körüli.

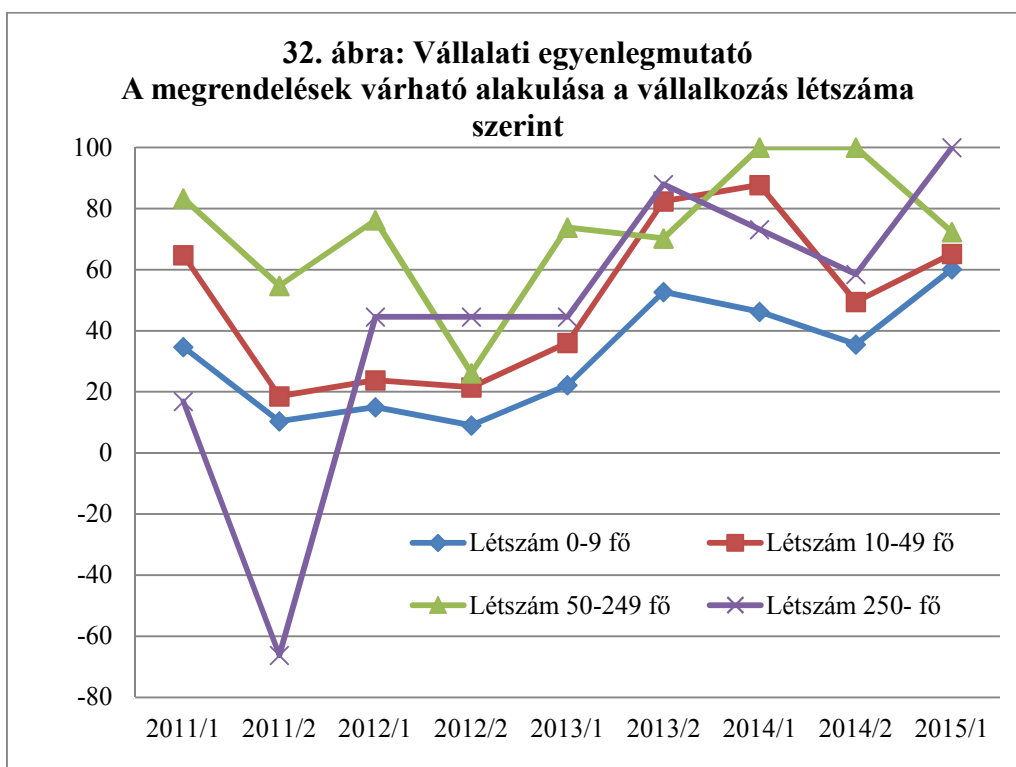
d) A megrendelések

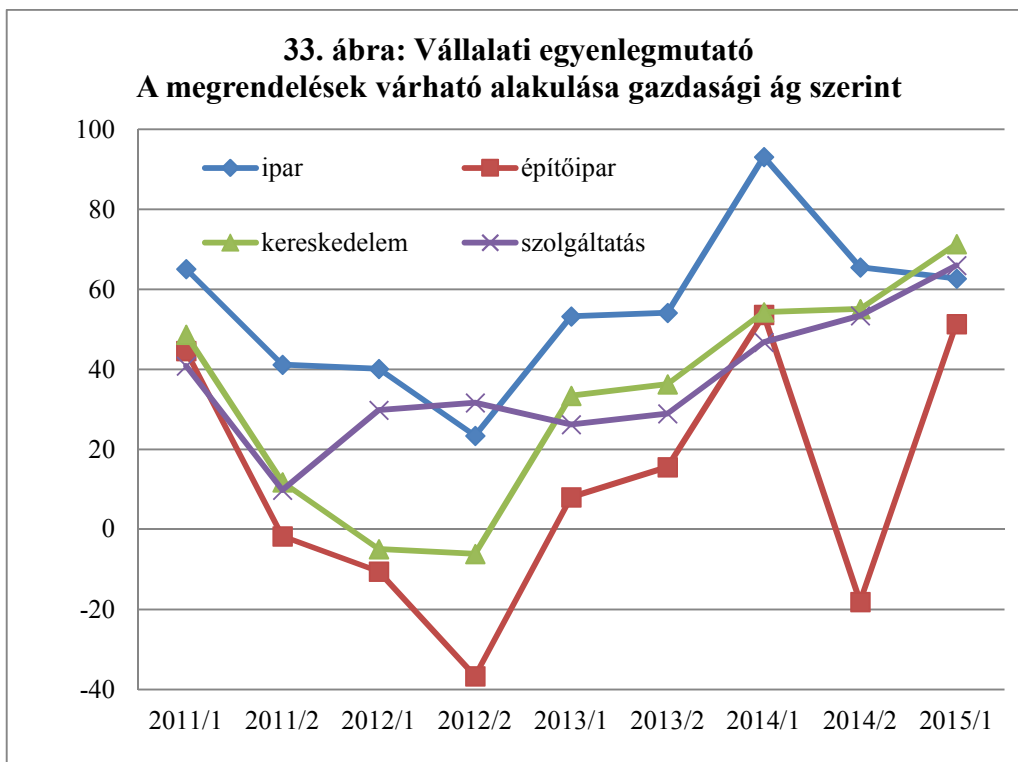
A 4. ábra jól szemlélteti, hogy az összes megrendelések mutatójának értéke az elmúlt tíz évben mindig a pozitív tartományban volt. Az értéke csak a legmélyebb válság időszakában maradt +20 pont alatt. Az idén tavasszal elért +64 pontos értéke már kimagasló eredménynek minősül.

Az export árbevétel szerinti szegmenseknél a legmagasabb eredményt azok a vállalkozások érték el, amelyek exportja az árbevételük 50 %-a alatt van. Őket követik a kizárólag hazai piacokon értékesítők. Ennek a szegmensnek az eredménye +62 pont. Jelentősen csökkent viszont az 50 % feletti export aránnyal rendelkezők megrendeléseinek az értéke. Az egy évvel ezelőtti közel +100 pontos érték az idén tavasszal már csak +46 pont volt. Ez a változás is jól tükrözi e csoport tagjainak a kiszolgáltatottságát.

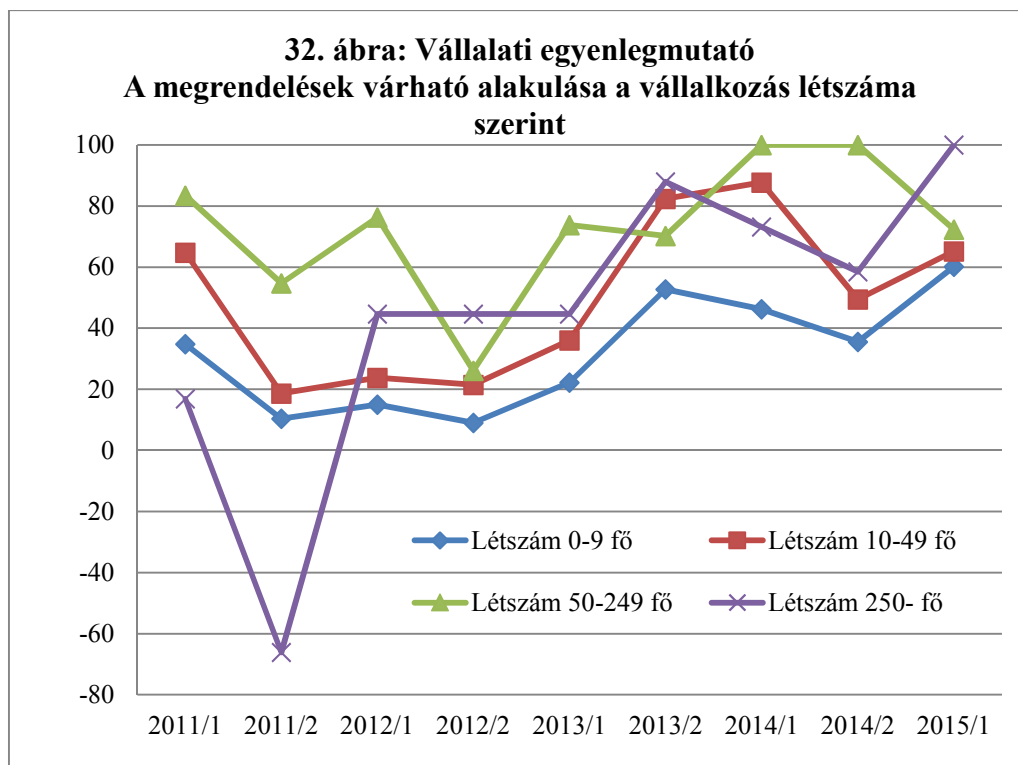

A foglalkoztatott létszám szerinti szegmensek mutatóinak az értéke a nagyvállalatok kivételével viszonylag közel esik a teljes sokaságra vonatkozó átlagmutató értékéhez. A mikro vállalkozások +60, a kisvállalkozások +65 és a közepes vállalkozások +72 pontos értéke is kimagaslónak számít.

A megrendelések ágazonkénti mutatóinak értékeinél is egyfajta kiegyenlítődés figyelhető meg. Az ipari megrendelések kismértékű visszaesésével, illetve az építőipari megrendelések ugrásszerű növekedésével a mutatók a +51 és a +71 pontos sávba kerültek. Ez azt jelenti, hogy az ágazati hovatartozás jelenleg alig befolyásolja a vállalati megrendelések értékét.

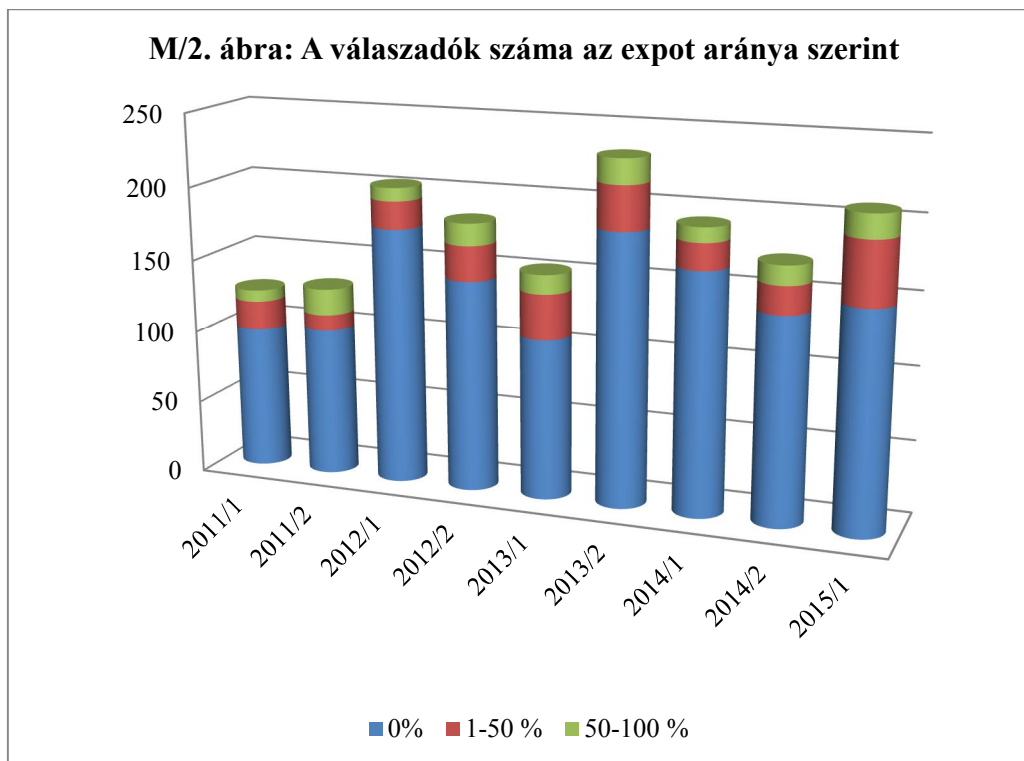
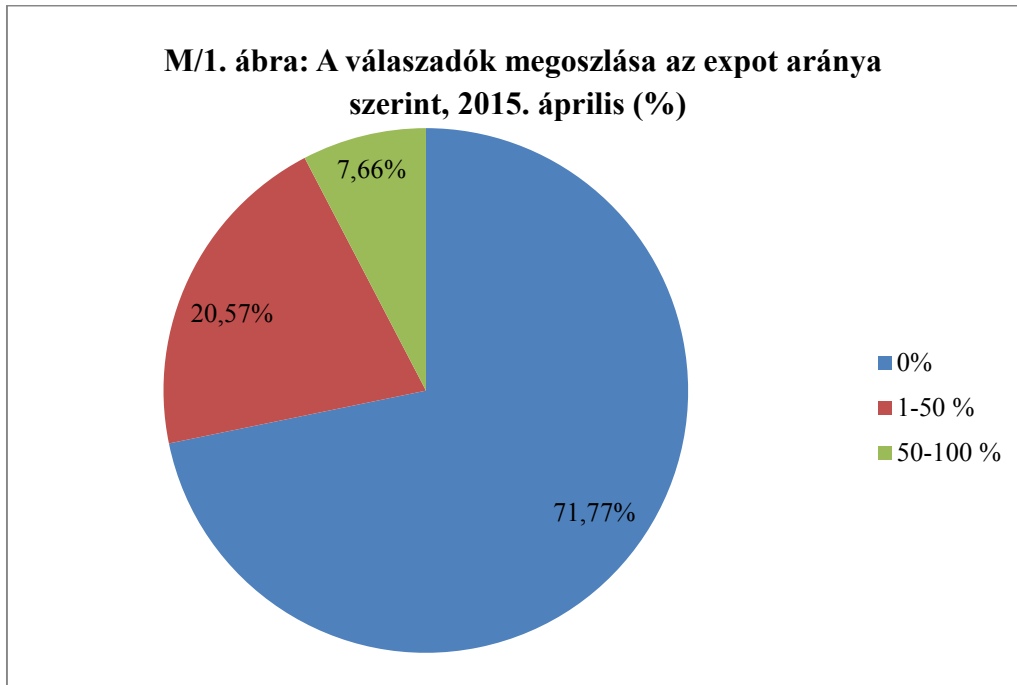
A megyei összesített konjunktúramutató és összetevőinek tavaszi eredményei alapján megállapítható, hogy Baranya gazdaságának lassú fejlődésnek indult. A főmutató és valamennyi alkotóelemének a mutatói az elmúlt félévben javultak. A megyei konjunktúramutató 18 pontos emelkedését legnagyobb mértékben a megrendelés növekedés befolyásolta. Átlagon felüli volt az építési beruházások várható alakulására vonatkozó mutató változása is. Az üzleti helyzettel kapcsolatos várakozások és gépberuházások várható alakulásának mutatói a megyei fő mutatótól kismértékben elmaradtak. A főmutató és alkotóelemei mellett további 9 mutatót is vizsgálunk. Ezek változása is kivétel nélkül pozitív volt. Legnagyobb mértékben az exportértékesítés volumenének mutatója (+34 pont), legkisebb mértékben a létszámbővítéssel kapcsolatos mutató (+3 pont) változott.

Az exportárbevétel, a foglalkoztatott létszám, valamint az ágazatok szerint kialakított szegmensek (összesen 11 csoport) vonatkozásában nyolc különböző mutató értékének alakulást vizsgáltuk. A 88 mutatóból mindössze 13 értéke romlott az előző felméréshez képest. Öt olyan csoport volt amelynek valamennyi mutatója pozitívan változott (az exporttal nem rendelkezők, illetve az 50 % alatti exportárbevétellel rendelkezők, a mikro vállalkozások és a nagyvállalatok és a kereskedelmi ágazat). A többi ágazat 1, illetve 2 mutatója csökkent. A tavaszi konjunktúrafelmérés igazi vesztese a közepes méretű vállalkozások szegmense. Eetében a megvizsgált nyolc mutatóból hétnek az értéke romlott. Ez a változás azért volt kellemetlen, mert az elmúlt években ez a csoport jelentette a húzóerőt a válságból való kilábalásnál, illetve vezető szerepet kapott a megyei székhelyű gazdasági szereplők megerősödésének folyamatában.

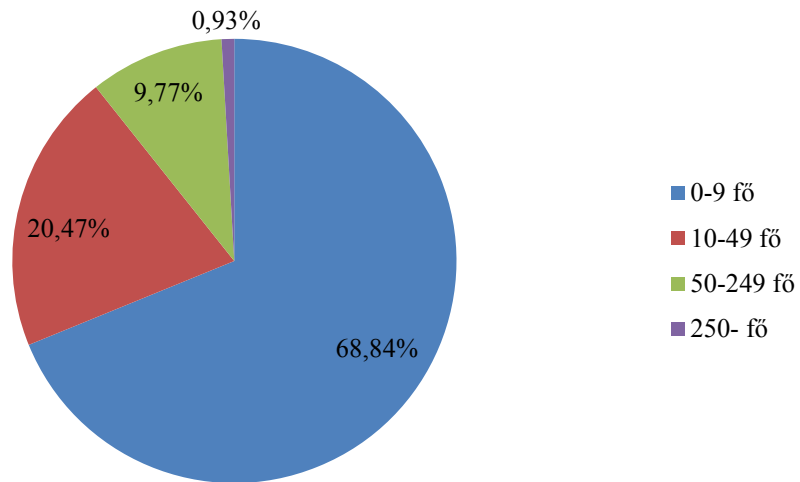
Pécs, 2015. június

Mellékletek:

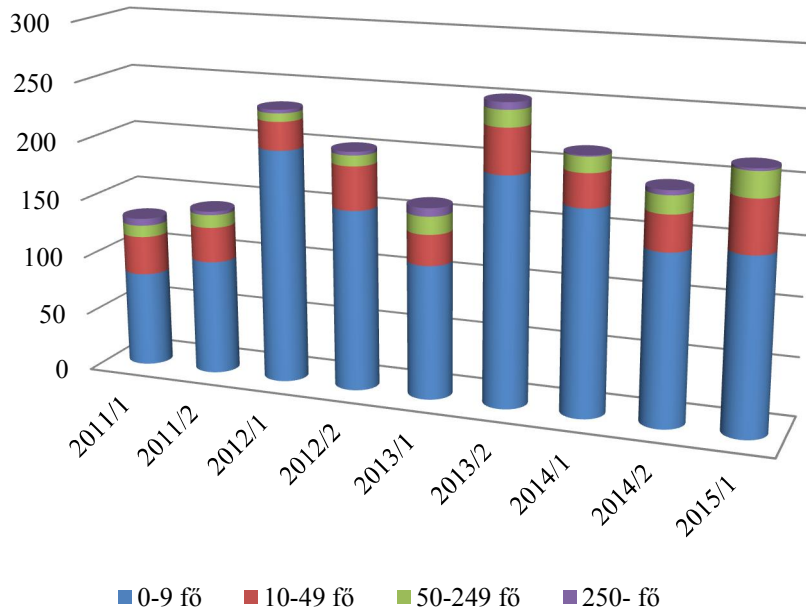
A vállalkozók számának és összetételének alakulása

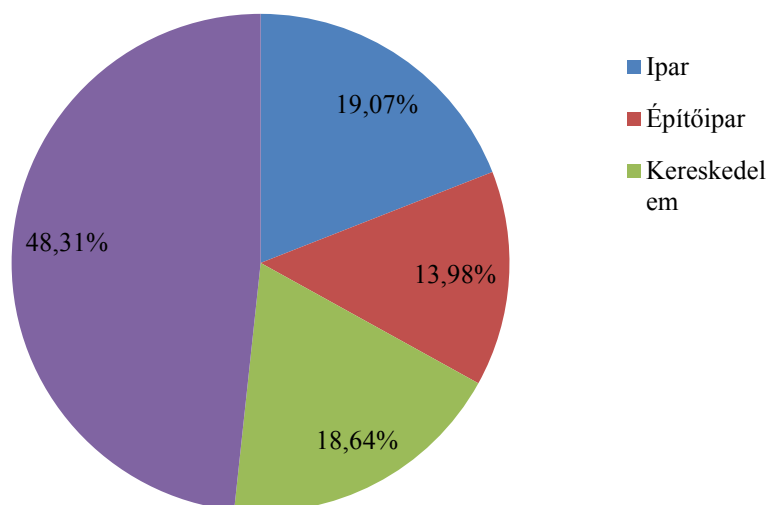
M/3. ábra: A válaszadók megoszlása a foglalkoztatottak száma szerint, 2015. április (%)

M/4. ábra: A válaszadók száma foglalkoztatottak száma szerint (%)

M/5. ábra: A válaszadók megoszlása gazdasági ágak szerint, 2015. április (%)

M/6. ábra: A válaszadók megoszlása gazdasági ágak szerint

